

महाराष्ट्र विधानपरिषद

चौथे अधिवेशन, २०१७

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

शुक्रवार, दिनांक २२ डिसेंबर, २०१७ / पौष १, १९३९ (शके)

(१) आदिवासी विकास मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) उद्योग, खनिकर्म मंत्री		
(३) ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री		
(४) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्री		
(५) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ६३

कोड असलेल्या महिलांना निराधारांच्या धर्तीवर वेतन

अनुदान मंजूर करणेबाबत

(१) * ३५०७६ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३१५४३ ला दिनांक ३ ऑगस्ट, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील पांढरे कोड असलेल्या महिलांना निराधारांच्या धर्तीवर प्रतीमाह वेतन अनुदान देण्याबाबतच्या विचाराधीन असलेल्या प्रस्तावावर शासनाचा विचारविनिमय पूर्ण झाला आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाबाबत सार्वजनिक आरोग्य विभागाने दिलेल्या अभिप्रायातील निष्कर्ष काय आहेत, सदर निष्कर्षानुसार पांढरे कोड असलेल्या महिलांना प्रतीमाह वेतन अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजकुमार बडोले : (१) नाही.

(२) सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने सार्वजनिक आरोग्य विभागाने बार्टी ही संस्था तसेच आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय यांच्याकडून अभिप्राय मागविण्याबाबत अभिप्राय दिले आहेत. त्यानुषंगाने बार्टी या संस्थेचे व आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांचे अभिप्राय मागविण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चिचौडी (ता.येवला, जि.नाशिक) येथील नवीन औद्योगिक वसाहतींना
पायाभूत सोयी सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(२) * ३४६८९ श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिचौडी (ता.येवला, जि.नाशिक) येथील नवीन औद्योगिक वसाहतीमधील पायाभूत सुविधांच्या कामांना प्रशासकीय मान्यता मिळणेसाठी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या नाशिक विभागीय कार्यालयाने दिनांक १२ जुलै, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास मुख्यालयास प्रस्ताव सादर केला असून या प्रस्तावास मान्यता देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावास मान्यता देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देसाई : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) येवला औद्योगिक क्षेत्रातील पायाभूत सुविधा जसे रस्ते, जलवितरीका, पथदिवे, विद्युत उपकेंद्र इत्यादी पायाभूत सुविधांच्या कामाच्या प्रशासकीय प्रस्तावास मंजूरी देण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांच्या जेवणाच्या
वेळामधील अंतर कमी करण्याबाबत**

(३) * ३५८६८ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.आनंदराव पाटील, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आश्रमशाळांच्या वेळा बदलल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या जेवणाच्या वेळामध्ये जास्त अंतर पडत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या शारिरीक व मानसिक स्वास्थ्यावर विपरीत परिणाम होत असल्याने आश्रमशाळांच्या वेळा पूर्ववत करण्याबाबत शासनस्तरावरून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजकुमार बडोले : (१) व (२) महाराष्ट्र विद्याप्राधिकरण, पुणे यांनी दिनांक ०५/१०/२०१७ च्या परिपत्रकान्वये १ ली ते १० वी च्या शाळांच्या तासिकांच्या वेळेत किंचीतसा बदल केलेला आहे. परंतु त्यामुळे सामाजिक न्याय विभागांतर्गत असलेल्या अनु. जाती आश्रमशाळेतील प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या नास्ता व जेवणाच्या वेळेत फारसा बदल झालेला नाही, सबब विद्यार्थ्यांच्या स्वास्थ्यावर परिणाम होण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील कोळसा टंचाईमुळे वीज निर्मिती संच बंद
पडून भारनियमन होत असल्याबाबत**

(४) * ३६०३१ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.हेमंत टकले, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती

हुस्नबानू खलिफे, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.जनार्दन चांदूरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.विक्रम काळे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.तानाजी सावंत, श्रीमती स्मिता वाघ, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात १५ हजार मेगावॅट इतकी विजेची मागणी असताना बहुतांश वीज केंद्रांमध्ये योग्य नियोजनाअभावी झालेल्या कोळसा टंचाईमुळे १० हजार ३८० मेगावॅट क्षमता असलेल्या महानिर्मितीच्या विविध औष्णिक प्रकल्पात केवळ ४४०० मेगावॅट वीज निर्मिती होत असून कोराडी, नाशिक, भुसावळ, पारस, परळी, खापरखेडा, चंद्रपूर व इतर अनेक विद्युत केंद्रातील वीज निर्मिती संच बंद होऊन ४ ते ६ हजार मेगावॅट विजेचा तुटवडा निर्माण झाल्याने ग्रामीण तसेच शहरी भागात ९ ते १२ तास भारनियमन करण्यात येत असल्याचे दिनांक १९ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जादा वीज निर्मितीसाठी मा.पंतप्रधान महोदयांनी कोराडी ३, चंद्रपूर २ व परळी येथील १ संच अशा ६ विद्युत संचाचे उद्घाटन माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये केले असतांना १ महिन्याच्या आत पुन्हा भारनियमन तसेच बाहेरून वीज घेण्यात येत असल्याचे दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोळशावर आधारीत ३० पैकी १५ संच विविध कारणांनी व कोळश्याच्या तुटवड्यामुळे ८ संच बंद होऊन राज्यात एक हजार मेगावॅटहून अधिक विजेचे भारनियमन करण्यात येत असल्याने शेती व उद्योगांचे कोट्यवधींचे नुकसान होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित शासकीय अधिकारी व कोळसा निर्यातदारांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

- (५) तसेच राज्यातील बंद विद्युत संच सुरु करुन भारनियमन बंद करण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
 (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) वीज निर्मिती केंद्रांना कोळशाच्या उपलब्धतेत व पुरवठ्यामध्ये येत असलेल्या अडचणीमुळे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये काही दिवस मा.वीज नियामक आयोगाने ठरविलेल्या निकषानुसार तात्पुरते भारनियमन करण्यात आले.

(२) मा.पंतप्रधान यांच्याहस्ते कोराडी येथे ३ x ६६० मे.वॅ. प्रकल्पाचे राष्ट्रार्पण दिनांक १४/०४/२०१७ रोजी झाले आहे. वर नमूद केल्यानुसार तात्पुरते भारनियमन करण्यात आले.

(३) विजेची मागणी व पुरवठा अंतर्गत मा.वीज नियामक आयोगाने ठरवून दिलेल्या मेरीट ऑर्डर डिस्पॅच (MOD) प्रणालीनुसार औष्णिक विद्युत केंद्राचे संचलन राज्य भार प्रेषण केंद्राकडून होत असते.

कोळशाच्या पुरवठ्यात सुधारणा होत असल्यामुळे महानिर्मिती व महावितरणच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडून दैनंदिन व साप्ताहिक आढावा घेऊन उच्चतम वीज निर्मिती करण्यात येत आहे. सद्यःस्थितीत ३० संचांपैकी कोळशाअभावी ७ संच बंद आहेत व उर्वरित संच वीज निर्मितीसाठी उपलब्ध आहेत.

(४) सदर काळावधीत राज्यातील वीज निर्मिती केंद्रांना पुरेसा कोळसा उपलब्ध न झाल्याने, विजेच्या मागणीच्या तुलनेत पुरेसा वीज पुरवठा करण्यामध्ये व्यत्यय आला.

(५) महानिर्मितीने कोळशाचा अपुरा साठा आणि कोळशाचा पुरवठा वाढविण्यासाठी कोल इंडिया लि., कोळसा कंपनी, केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण, नवी दिल्ली यांच्यासोबत सातत्याने पत्रव्यवहार व पाठपुरावा केला आहे.

महानिर्मितीने डब्लू.सी.एल. आणि एस.सी.सी.एल. या कोळसा कंपन्यांसोबत सध्याच्या इंधन पुरवठा कराराखेरीज अतिरिक्त कोळसा घेण्यासाठी सामंजस्य करार केले आहेत. महानिर्मितीने डब्लू.सी.एल. च्या कोळसा खाणींमधून कोळशाच्या रेल्वे व रस्ता वाहतुकीद्वारे औष्णिक विद्युत केंद्रांना कोळसा पुरवठा करण्याचे काम सुरु केले आहे.

मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण कोल इंडिया लि., डब्लू.सी.एल. व रेल्वे प्रतिनिधी यांच्या सोबत दिनांक ०७ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी आढावा बैठक झाली. त्यानंतर ऑक्टोबर महिन्यात रेल्वेद्वारे व इतर मार्गाने सरासरी ९३३५२ मे.टन कोळसा दररोज प्राप्त झाला. तसेच नोव्हेंबर महिन्यात रेल्वेद्वारे व इतर मार्गाने सरासरी ९६९८३ मे.टन कोळसा दररोज प्राप्त झाला.

महावितरणने भारनियमन बंद करण्यासाठी खालील उपाययोजना केल्या आहेत.

१. लघुकालीन निविदेद्वारे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये ३९५ मे.वॅ. तसेच १५ ऑक्टोबर पर्यंत १४५० मे.वॅ. व तदनंतर ३१ ऑक्टोबर पर्यंत ११०० मे.वॅ. वीज खरेदी करण्यात आली व गरजेनुसार काही कालावधीसाठी पॉवर एक्सचेंज मधून १ दिवस अगोदर मागणी नोंदवून (Day ahead basis) वीज खरेदी करण्यात आली.
२. महावितरणने मा.वीज नियामक आयोगाकडे रुपये ४ प्रति युनिट पेक्षा जास्त दराने वीज खरेदी करणेसाठी याचिका दाखल करून त्यानुसार मा.वीज नियामक आयोगाची परवानगी घेतली. लघुकालीन खरेदीद्वारे माहे ऑक्टोबर महिन्यात एकूण ६१९.७४ दशलक्ष युनिट, रुपये ३.९६ प्रति युनिट दराने खरेदी केले.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सेनगांव (जि.हिंगोली) तालुक्यातील पावर हाऊसचे
काम प्रलंबित असल्याबाबत**

(५) * ३५१२२ श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सेनगांव (जि.हिंगोली) येथे १३२ के.व्ही. पावर हाऊसचे काम मागील २ वर्षांपासून प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पावर हाऊसचे काम पूर्ण करण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) व (२) हे खरे आहे,

हिंगोली जिल्हयातील सेनगांव तालुक्यामधील विद्यमान व भविष्यातील विजेच्या मागणीची पूर्तता करण्यासाठी व तेथील ३३ के.व्ही. उपकेंद्रांना योग्य दाबाने वीज पुरवठा उपलब्ध करून देण्यासाठी, सेनगांव येथे १३२ के.व्ही. नवीन उपकेंद्र उभारण्यास महापारेषण कंपनीतर्फे मंजुरी देण्यात आली होती. सदरचे उपकेंद्र व वाहिनीचे काम मे. ईसीआय व मे.शांघाय कंपनीस देण्यात आले होते. परंतु कामाची गती समाधानकारक नसल्याने सदर कंपनीकडून काम काढून घेण्यात आले व सदर स्थितीत उपकेंद्राचे काम मे.रॅमलेक्स कंपनीतर्फे करण्यात येत असून उपकेंद्राचे काम पूर्ण झाले आहे. सदर उपकेंद्राच्या दोन पैकी एक रोहित्र (१३२/३३ के.व्ही., २५ एम.व्ही.ए.) दिनांक २२/११/२०१७ रोजी बँक चार्ज करण्यात आले असून दुसऱ्या रोहित्राची चाचणी सुरु आहे. तसेच वाहिनीचे काम प्रगतीपथावर असून माहे जानेवारी, २०१८ अखेर पर्यंत वाहिनी व उपकेंद्र कार्यान्वित करण्यास महापारेषण कंपनी प्रयत्नशील आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मुलींच्या वसतिगृहांवर महिला गृहपाल व सुरक्षा रक्षकांची नियुक्ती करण्याबाबत

(६) * ३५२१९ श्री.कपिल पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३२१६९ ला दिनांक २७ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मुलींच्या वसतिगृहांसाठी शासकीय इमारती उपलब्ध करून देणे तसेच नियमित महिला गृहपाल, सुरक्षा रक्षक व इतर कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्याची मागणी होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजकुमार बडोले : (१) होय.

(२) विभागातील नियमित पदांचा सुधारीत आकृतिबंध निश्चित करण्याची कार्यवाही चालु असून, वसतिगृहातील प्रवेशित मुलामुलीच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने वसतिगृहाच्या संख्येनुसार अटेंडंट, स्वच्छतेसाठी सफाईगार, माळी यांची नियुक्ती बाह्यस्रोताव्दारे करण्यात आलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नळदुर्ग (ता.तुळजापूर, जि.उस्मानाबाद) येथील
वसतिगृहाचे काम प्रलंबित असल्याबाबत**

(७) * ३५३९९ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नळदुर्ग (ता.तुळजापूर, जि.उस्मानाबाद) येथे सन २०१३ मध्ये सामाजिक न्याय विभागाच्या १०० मुलांच्या वसतिगृहाचे काम मंजूर करण्यात आले असून निधी अभावी वसतिगृहाचे बांधकाम, कंपाऊन्ड, रस्ते, वीज, नाली, फर्नीचर इत्यादी कामे प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कामांसाठी आवश्यक रुपये ८ कोटी ५० इतक्या रक्कमेचा प्रस्ताव शासनाकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त वसतिगृहाच्या प्रलंबित कामासाठी आवश्यक असणारा निधी त्वरीत उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजकुमार बडोले : (१) हे खरे नाही. सदरहू वसतिगृहाच्या इमारतीचे स्थापत्य काम पुर्णत्वास आलेले असून फरशीचे काम सुरु आहे. निधी अभावी इतर उपकामे प्रलंबित आहेत अशी बाब नाही.

(२) हे खरे नाही.

- (३) सदरहू वसतिगृहाच्या इमारत बांधकामाची उपकामे पुर्ण करण्याकरिता सुधारित प्रशासकीय मान्यतेनुसार वाढीव रुपये १६०.७९ लक्ष इतका निधी सहायक आयुक्त, समाजकल्याण, उस्मानाबाद यांना उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे. सदयःस्थितीत वसतिगृहाचे इमारत बांधकाम प्रगतीपथावर आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील बंद पडलेले साखर कारखाने सुरु करून
मालमत्ता भाडे तत्वाने देण्याबाबत**

(८) * ३४९९१ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या आजारी, अवसायानात निघालेल्या आणि वित्तीय संस्थानी मालमत्ता जप्त केलेल्या साखर कारखान्यांची निवड करून त्यांचे आर्थिक आणि तांत्रिक मूल्यमापन करणे व ते साखर कारखाने लिलावाद्वारे शासनाने घेऊन चालविणे किंवा संबंधित मालमत्ता भाडे तत्वावर देणे इत्यादी बाबींवर शिफारशी करण्याकरीता माहे सप्टेंबर, २०१७ च्या दुसऱ्या आठवड्यात साखर आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली समितीची स्थापना करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त समितीने आपला अहवाल शासनास सादर केला आहे काय, अहवालाचे स्वरूप काय आहे व त्यावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, उक्त अहवालानुसार किती व कोणत्या साखर कारखान्यांच्या संदर्भात समिती विचार करणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय,

शासन निर्णय दिनांक ४/०९/२०१७ अन्वये शासनाने मोडकळीस आलेल्या/अवसायनात निघालेल्या सहकारी साखर कारखान्यांची मालमत्ता लिलावाव्दारे विक्री करण्याऐवजी महाराष्ट्र सहकार विकास महामंडळ किंवा राज्य सरकारने लिलाव प्रक्रियेमध्ये सहभागी होऊन सदर संपादीत मालमत्ता भाडेत्वावर चालविण्यास देण्यासंबंधी धोरण निश्चित करण्यासाठी साखर आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली आहे.

(२) समितीचे कामकाज चालू असून अद्याप शासनास अहवाल सादर केलेला नाही.

(३) लागू नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वडिलांच्या अथवा रक्ताच्या नात्यातील व्यक्तींच्या पाल्यांना
जात वैधता प्रमाणपत्र देण्याबाबत**

(९) * ३४७८८ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, श्री.रामनिवास सिंह, श्रीमती स्मिता वाघ : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३१३४० ला दिनांक २७ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गासाठी वडिलांच्या किंवा वडिलांकडील रक्ताच्या नात्यातील व्यक्तीला मिळालेल्या जात वैधता प्रमाणपत्राच्या आधारे त्यांच्या पाल्यांनाही जात वैधता प्रमाणपत्र देण्याचा निर्णय शासनाने माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निर्णयामुळे बोगस दाखल्यांमध्ये भर पडण्याची भिती आदिवासी विकास विभागाने व्यक्त केल्याने नव्या नियमांना विरोध करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रश्न भाग (१) मधील निर्णयाचा शासन फेरविचार करणार आहे काय, त्याचे सर्वसाधारण निकष काय आहेत,

(४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजकुमार बडोले : (१) होय.

(२) व (३) शासनाने महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० लागू केलेला आहे.

सदर अधिनियमांतर्गत आदिवासी विकास विभागाने अनुसूचित जमातीसाठी "महाराष्ट्र अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) नियम, २००३" तयार केलेले आहेत.

तसेच सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने "महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) नियम, २०१२" तयार केलेले आहेत.

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने उक्त नमूद शासन अधिसूचना दिनांक २४/११/२०१७ अन्वये नियम २०१२ मध्ये केलेल्या सुधारणा ह्या अनुसूचित जमाती करिता असलेल्या नियम २००३ करिता लागू नाहीत.

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या धर्तीवर अनुसूचित जमातीसाठी जातीचे प्रमाणपत्र/जात वैधता प्रमाणपत्र देणे विषयक नियमांनाही सदर सुधारणा लागू करण्याबाबत अभिप्राय देण्यासाठी मंत्रिमंडळ उपसमिती नेमण्याचा निर्णय मंत्रिमंडळाने घेतलेला आहे. त्यानुषंगाने शासन निर्णय दिनांक १५/११/२०१७ अन्वये मंत्रिमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील वीज ग्राहकांना स्वस्त वीज देण्याबाबत

(१०) * ३५७६६ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील वीज ग्राहकांना स्वस्त वीज देण्याचा निर्णय शासनाने माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला असूनही माहे सप्टेंबर, २०१७ अखेरपर्यंत सदर निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त निर्णयाची अंमलबजावणी करून मुंबईतील वीज ग्राहकांना निश्चित केव्हापासून स्वस्त वीज देण्यात येणार आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) व (२) विद्युत अधिनियम, २००३ मधील तरतुदीनुसार वीजदर निश्चित करण्याचे अधिकार महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगास आहेत. मुंबईत व उपनगरात बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा परिवहन उपक्रम, रिलायन्स एनर्जी, टाटा पॉवर कंपनी लि. व महावितरण या चार वीज वितरण कंपन्यांद्वारे ग्राहकांना वीज पुरवठा केला जातो. या कंपन्यांद्वारे ग्राहकांना देण्यात येणाऱ्या विजेचा दर हा वीज वितरण कंपन्यांद्वारे वीज पुरवठा करण्यासाठी लागणारा एकूण खर्च विचारात घेऊन महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाद्वारे निश्चित करण्यात येतो.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद जिल्ह्यातील रेडिको मद्यनिर्मिती कारखान्याने
शासनाचा महसूल बुडविल्याबाबत**

(११) * ३५३५९ श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील रेडिको मद्यनिर्मिती कारखान्याने परराज्यात मद्यार्क विक्रीचा परवाना घेऊन व राज्यांतर्गत मद्यार्क विक्री करून शासनाचा कोट्यवधी रूपयांचा महसूल बुडविला असून यासंदर्भात गु.र.क्र. २२९/भ.प.मरा/२०१४/ दिनांक ०८/०७/२०१४ मध्ये व इतर अनेक गुन्ह्यात संशयित म्हणून रेडिको एन.व्ही डिस्टलरी शेंद्रा, औरंगाबाद व खेतांग रेडिको डिस्टलरी, हैद्राबाद या फॅक्टरीतील संबंधित गुन्ह्यांत सहभागी असलेले फॅक्टरीधारक व ज्ञात-अज्ञात इसम यांची नावे फरार म्हणून घोषित केली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदर उद्योग घटकाने इव्हीसी अथवा आयात निर्यात परवानेच सादर न केल्याचे निदर्शनास आल्याने त्यांचेविरुद्ध कारवाई करण्यासंदर्भात लोकप्रतिनिधींनी माहे जुलै, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या उद्योग घटकांची तपासणी करून कागदपत्रे ताब्यात घेण्यात आली आहेत काय, त्यात कोणत्या त्रुटी आढळून आल्या आहेत, त्यानुसार किती आरोपींना अटक करण्यात आली आहे तसेच याप्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी विशेष चौकशी पथकाची स्थापना करण्यात येणार आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

दिनांक ०८/०७/२०१४ रोजी दिलेल्या खबरी वरून नांदेड येथे टॅकर क्र.एचआर-४५-ओ-५७५० बेकायदेशीरपणे स्पिरीटची वाहतुक करित असताना आढळून आला. त्यामुळे संबंधिताविरुद्ध गुन्हा नोंदविण्यात आलेला आहे. सदर गुन्ह्याच्या प्रथम खबरी अहवालामध्ये आरोपींच्या नावामध्ये वाहनचालक व गाडी मालक/ट्रान्सपोर्टर संशयितांच्या नावामध्ये मे.एन.व्ही.डिस्टीलरी, औरंगाबाद व मे.खेतान रॅडिको डिस्टीलरीज, हैद्राबाद या फॅक्टरीतील संबंधित गुन्ह्यात सहभागी असलेले जात-अजात इसम फरार असे नमुद केले आहे. तथापी तपासात औरंगाबाद येथील घटकामध्ये काहीही आक्षेपार्ह आढळून आलेले नसल्यामुळे येथील जात-अजात इसमावर कारवाई करण्यात आली नाही.

(२) हे खरे आहे. तथापी घटकाने निर्यात केलेल्या स्पिरीटबाबत ई.व्ही.सी. सादर केलेल्या आहेत.

(३) मे.एन.व्ही.डिस्टीलरी, औरंगाबाद या घटकाची दिनांक ०९/०७/२०१४ रोजी औरंगाबाद येथील अधिकाऱ्यांनी चौकशी केली असता, त्यांना तेथे काहीही आक्षेपार्ह आढळून आलेले नव्हते. त्यामुळे घटकाच्या कोणत्याही अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना अटक करण्यात आलेली नाही.

तथापी बेकायदेशीर मद्यार्काची वाहतुक करणारा टॅकर नांदेड येथे पकडण्यात आल्यामुळे नोंदविण्यात आलेल्या गुन्ह्यात एका आरोपीला अटक करण्यात आली असून मा.न्यायालयात दोषारोप पत्र सादर करण्यात आलेले आहे. तसेच सदर प्रकरणी फेर चौकशी करण्याचे निर्देश निरीक्षक, भरारी पथक महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना देण्यात आलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विजेचा दर कमी करून नियमित वीज पुरवठा करण्याबाबत

(१२) * ३५२७९ श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील वीज ग्राहकांना इतर राज्याच्या तुलनेत महागडी वीज महावितरण कंपनीकडून दिली जात असल्याचे व भारनियमन होत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील नागरीकांना योग्य दरात व नियमित वीज पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) कोळशाच्या पुरवठ्यात अडचणी आल्यामुळे तसेच विजेची मागणी व उपलब्धतेत मोठी तफावत निर्माण झाल्याने दिनांक ३ ते ७ ऑक्टोबर, २०१७ या कालावधीत तात्पुरत्या स्वरूपात भारनियमन करावे लागले.

(२) सदर कालावधीत महावितरणकडून नियमित वीज पुरवठा करण्यासाठी खालील उपाययोजना करण्यात आल्या होत्या :-

१. लघुकालीन निविदेद्वारे दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१७ पर्यंत ११०० मे.वॅ. वीज खरेदी करण्यात आली व गरजेनुसार काही कालावधीसाठी पॉवर एक्सॅजमधून १ दिवस अगोदर मागणी नोंदवून (Day Ahead basis) वीज खरेदी करण्यात आली.

२. महावितरणने मा.वीज नियामक आयोगाकडे रुपये ४ प्रति युनिट पेक्षा जास्त दराने वीज खरेदी करणेसाठी याचिका दाखल करून त्यानुसार मा.वीज नियामक आयोगाची परवानगी घेतली. लघुकालीन खरेदीद्वारे माहे ऑक्टोबर महिन्यात एकूण ६१९.७४ दशलक्ष युनिट वीज रुपये ३.९६ प्रति युनिट दराने खरेदी केली.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

डिकसळ (ता.कर्जत, जि.रायगड) रस्त्यावर विद्युत तार

पडून तरुणाचा मृत्यू झाल्याबाबत

(१३) * ३५५९७ श्री.जयंत पाटील, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.अनिल भोसले, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत-नेरळ (ता.कर्जत, जि.रायगड) मार्गावरील डिकसळ रस्त्यावर विद्युत तार पडून तरुणाचा जागीच मृत्यू झाल्याचे तसेच अशाच प्रकारे अनेक नागरिक व जनावरांचे मृत्यू झाल्याचे दिनांक ३ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रायगड जिल्ह्यात महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण महामंडळाकडून बसविण्यात आलेल्या बहुतांश लोखंडी विद्युत खांब व विद्युत तारा ३० ते ४० वर्षापूर्वीच्या असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर कंपनीकडून विद्युत खांब व विद्युत तारांचे सर्वेक्षण करण्यात येते काय, सर्वेक्षणानुसार सुस्थितीत नसलेले विद्युत खांब व विद्युत तारा बदलण्यात येतात काय,

(४) असल्यास, प्रश्न भाग (१) व (२) बाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) दिनांक ०३/०९/२०१७ रोजी श्री.नरेश मनोहर गवळी या तरुणाचा विद्युत भारीत तारेच्या संपर्कात आल्याने मृत्यू झाला. तथापि त्यासुमारास अनेक नागरिक व जनावरांचे मृत्यू सदर घटनास्थळी झाल्याचे आढळून येत नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) दिनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजना व एकात्मिक ऊर्जा विकास योजना या योजनेतर्गत १३२६ पोल, ३८.२३ कि.मी. लघुदाब वाहिन्या व १५८.२१ कि. मी. उच्चदाब वाहिन्या बदलण्याचे काम सुरु आहे.

(४) सदर अपघाताची चौकशी विद्युत निरीक्षक, पेण कार्यालयामार्फत करण्यात आली आहे. सदर प्राणांतिक अपघात कर्जत-नेरळ (ता.कर्जत, जि.रायगड) मार्गावरील डिकसळ रस्त्यावर तार तुटून विद्युत भारीत राहिलेल्या महावितरण कंपनीच्या लघुदाब वाहिनीच्या संपर्कात आल्याने विद्युत धक्का बसून झाला आहे. याबाबत महावितरण कंपनीच्या कर्जत उपविभागास विद्युत निरीक्षक, पेण यांनी दिलेल्या अभिप्रायाच्या अनुषंगाने महावितरण कंपनीने संबंधित सहाय्यक अभियंता यांना निलंबित केले असून त्यांच्याविरुद्ध तसेच अन्य वरिष्ठ तंत्रज्ञ यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशीची कारवाई सुरु केली आहे.

पेण मंडळांतर्गत पायाभूत आराखडा-१, यु अॅन्ड एम, आरएपीडीआरपी या योजनांतर्गत ३४००१ गंजलेले खांब, ५२८.२१ कि.मी. उच्चदाब वाहिन्या व २३९.६३४ कि.मी. लघुदाब वाहिन्या बदलण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्ह्यात उद्योग बंद पडून कामगार बेरोजगार झाल्याबाबत

(१४) * ३५२१० डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्ह्यात साडेचार हजारांपेक्षा अधिक नोंदणीकृत उद्योग असून मागील काही वर्षात शासनाकडून उद्योगांकरिता पायाभूत सुविधा उपलब्ध होण्यासाठी विविध योजना राबविण्यात येवूनही अनेक कारणांमुळे जिल्ह्यातील सुमारे १ हजार ४७ उद्योग बंद पडल्याचे दिनांक १९ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बंद पडलेल्या उद्योगांवर अवलंबून असणारे सुमारे ३० हजारापेक्षा अधिक कामगार बेरोजगार झाले असून बहुतांश कंपन्यांची नोंदणी बोगस असल्याचे शासन यंत्रणेच्या तपासात निष्पन्न झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नाशिक येथील कार्यरत उद्योगांना विविध पुरक सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देणे, आजारी उद्योगांना संजिवनी प्राप्त करून देऊन रोजगार निर्मिती क्षमतेत वाढ करणे तसेच बोगस नोंदणी केलेल्या कंपन्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देसाई : (१) व (२) कंपन्यांची नोंदणी बोगस असल्याची बाब उद्योग सह संचालक, नाशिक या कार्यालयाच्या निदर्शनास आलेली नाही. सुक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योगांसाठी सप्टेंबर, २०१५ पर्यंत उद्योग सह संचालक, नाशिक या कार्यालयामार्फत उद्योगांनी दिलेल्या माहितीच्या आधारे EM-२ नोंदणी देण्यात येत होती. परंतु सप्टेंबर, २०१५ पासून उद्योग घटकांमार्फत ऑनलाईन उद्योग आधार नोंदणी करण्यात येते.

(३) उद्योग व रोजगार निर्मिती क्षमतेत वाढीसाठी सामुहिक प्रोत्साहन योजना-२०१३, महाराष्ट्र औद्योगिक समूह विकास योजनेतर्गत औद्योगिक समूहांना क्षमता वृद्धी व सामाहिक सुविधा केंद्र निर्मिती करणेसाठी निधी उपलब्ध करून देणे तसेच औद्योगिक विकासाला चालना देण्यासाठी औद्योगिक पायाभूत सुविधांची निर्मिती व विकास करण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देणे, इ. योजना राबविण्यात येतात. सुधारित बीज भांडवल योजना व पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रमाद्वारे सुशिक्षित बेरोजगारांना उद्योग उभारणीसाठी मार्जिन मनी व बँक कर्ज उपलब्ध करून देण्यात येते.

(४) लागू नाही.

आदिवासी आश्रमशाळांमधील बायोमेट्रिक मशीन बंद असल्याबाबत

(१५) * ३५१५३ अॅड.जयदेव गायकवाड : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी आश्रमशाळांमध्ये दररोज विद्यार्थी, कर्मचारी, मुख्याध्यापक व शिक्षक यांची नियमित उपस्थिती तपासण्याकरिता बायोमेट्रिक मशीन लावण्यात आलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील ५४७ आश्रमशाळा आणि ३३६ वसतिगृहांमधील बायोमेट्रिक मशीन बंद असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१), (२), (३) व (४) आदिवासी विकास विभागांतर्गत आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्या अधिनस्त कार्यालय तसेच शासकीय आश्रमशाळा व अनुदानित आश्रमशाळांमध्ये ३१७७ बायोमेट्रीक मशीनचा पुरवठा करण्यात आला होता. त्यापैकी विविध कारणांनी अनेक बायोमेट्रीक मशीन अकार्यान्वित असल्याचे निदर्शनास आले. त्यामुळे बायोमेट्रीक उपस्थिती प्रणाली सयंत्राच्या खरेदी व वापराबाबत दिनांक १६ एप्रिल, २०१४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सचिव व विभागीय चौकशी अधिकारी (१), सामान्य प्रशासन विभाग यांची एक सदस्य समितीचे गठन करण्यात आली आहे. सदर समितीचा अहवाल दिनांक ८/१२/२०१७ रोजी प्राप्त झाला असून सदर अहवाल तपासून त्यावर पुढील आवश्यक कार्यवाही करण्यात येईल.

परभणी जिल्हा मध्यवर्ती बँकेच्या गैरव्यवहाराची चौकशी करण्याबाबत

(१६) * ३५४५१ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३३८८० ला दिनांक ३ ऑगस्ट, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेतील थकबाकीदारांविरुद्ध कलम १५६ अन्वये मा.सहकार न्यायालय यांनी आदेश देऊनही विहित मुदतीत वसुली न केल्याने दोषी विशेष वसुली अधिकारी व वरिष्ठ अधिकारी यांची चौकशी करून त्यांच्यावर कार्यवाही करण्याची मागणी पाथरी येथील सामाजिक कार्यकर्त्यांनी प्रधान सचिव, सहकार यांच्याकडे दिनांक ३ मार्च, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कर्जाच्या थकबाकीस जबाबदार असणाऱ्या विशेष वसुली अधिकारी, निरीक्षक व इतर अधिकाऱ्यांची चौकशी करून त्यांच्यावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय.

(२) अर्जदारांच्या दिनांक ०२/०३/२०१६ च्या निवेदनामधील मागणीच्या अनुषंगाने विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था, औरंगाबाद यांनी बिगरशेती थकित कर्जाची वसुली करण्याबाबत विशेष कृती आराखडा तयार करावा, विशेष वसुली अधिकारी यांच्या मार्फत अधिक कठोरपणे वसुलीची कार्यवाही करावी, ज्या प्रकरणांमध्ये मा.सहकार न्यायालयाने अवॉर्ड पारित केले आहे, अशा प्रकरणांमध्ये तातडीने जंगम/स्थावर मालमत्ता जप्त करून जास्तीत जास्त वसुलीची कार्यवाही करावी असे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा मध्यवर्ती बँक, परभणी यांना दिनांक ३१/०८/२०१६ च्या पत्रान्वये निर्देश दिले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर जिल्ह्यात संजय गांधी निराधार व इंदिरा गांधी आवास
योजनेच्या लाभार्थ्यांचे मानधन प्रलंबित असल्याबाबत**

(१७) * ३५९८९ श्री.परिणय फुके : तारांकित प्रश्न क्रमांक २६८६३ ला दिनांक ७ मार्च, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर जिल्ह्यात संजय गांधी निराधार योजना व इंदिरा गांधी आवास योजनेच्या लाभार्थ्यांचे मानधन ऑनलाईन प्रक्रियेमुळे मागील तीन महिन्यांपासून प्रलंबित असल्याचे माहे मे, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ऑनलाईन प्रक्रिया तातडीने पूर्ण करून लाभार्थ्यांचे प्रलंबित अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजकुमार बडोले : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

विदर्भात विशेषतः नागपूर येथे भारनियम होत असल्याबाबत

(१८) * ३५४७६ श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भात विशेषतः नागपूर येथे महावितरणमार्फत प्रोटोकॉल भारनियमन होत असल्याचे दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार भारनियमन सुरू करण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, विदर्भात भारनियमन न करता नियमित वीज पुरवठा होण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) व (२) वीज निर्मिती केंद्राना कोळशाच्या उपलब्धतेत व पुरवठ्यामध्ये येत असलेल्या अडचणीमुळे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये काही दिवस मा.वीज नियामक आयोगाने ठरविलेल्या निकषानुसार महावितरण कंपनीमार्फत राज्यात तात्पुरते भारनियमन करण्यात आले होते.

(३) महावितरण कंपनीने राज्यात भारनियमन बंद करण्यासाठी खालील उपाययोजना केल्या आहेत.

१. लघुकालीन निविदेद्वारे माहे ऑक्टोबर मध्ये १५ ऑक्टोबर पर्यंत १४५० मे.वॅ. व तदनंतर ३१ ऑक्टोबर पर्यंत ११०० मे.वॅ. वीज खरेदी करण्यात आली व गरजेनुसार काही कालावधीसाठी पॉवर एक्सचेंज मधून ०१ दिवस अगोदर मागणी नोंदवून (Day Ahead basis) वीज खरेदी करण्यात आली.

२. महावितरणने मा.वीज नियामक आयोगाकडे रुपये ४ प्रति युनिट पेक्षा जास्त दराने वीज खरेदी करण्यासाठी याचिका दाखल करून त्यानुसार मा.वीज नियामक आयोगाची परवानगी घेतली. लघुकालीन खरेदीद्वारे माहे ऑक्टोबर महिन्यात एकूण ६१९.७४ दशलक्ष युनिट रुपये ३.९६ प्रति युनिट दराने वीज खरेदी केली.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

आदिवासी आश्रमशाळेतील अतिरिक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे समायोजन करण्याबाबत

(१९) * ३५०६४ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी आश्रमशाळा कर्मचाऱ्यांवर अन्याय करणारा काम नाही वेतन नाही हा शासन निर्णय रद्द करून अतिरिक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे वेतन बंद न करता त्यांचे शासकीय आश्रमशाळेत समायोजन करण्याबाबतचे निवेदन माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनास देण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१), (२) व (३) अनुदानित आश्रमशाळेतील अतिरिक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शासकीय आश्रमशाळेमध्ये समायोजन करण्याचे निवेदन प्राप्त झाले आहे. अनुदानित आश्रमशाळेमधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शासकीय आश्रमशाळांमध्ये समायोजन करता येणार नाही. परंतु अनुदानित आश्रमशाळांमधील अतिरिक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे अन्य अनुदानित आश्रमशाळांमध्ये प्राथम्याने समायोजन करण्याच्या सूचना दिलेल्या आहेत.

**आदिवासी आश्रमशाळांमधील अधीक्षक व
गृहपालांची रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(२०) * ३५३४० श्री.आनंद ठाकूर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात आदिवासी विभागांतर्गत चालविल्या जाणाऱ्या मुलां-मुलींच्या निवासी शासकीय आश्रमशाळांमध्ये अधीक्षक व गृहपाल (पुरुष व महिला) या संवर्गाची सुमारे ४९९ पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर आश्रमशाळांमधील अधीक्षक व महिला अधीक्षिकांच्या रिक्त पदांवर त्याच आश्रमशाळेतील प्राथमिक शिक्षिकेकडे महिला अधीक्षिका व प्राथमिक शिक्षक पुरुष यांचेकडे तसेच गृहपाल संवर्गाच्या रिक्त पदांचा अतिरिक्त कार्यभार जवळच्या वसतिगृहातील गृहपालाकडे सोपविण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपलब्ध अधीक्षक व गृहपाल यांचेवर कामाचा अतिरिक्त ताण पडत असल्याच्या पार्श्वभूमीवर रिक्त पदे भरण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) अंशतः खरे आहे. सदयःस्थितीत शासकीय आश्रमशाळेतील अधीक्षक (पुरुष/महिला) संवर्गाची १०४ पदे रिक्त आहेत. तथापि, शासकीय आश्रमशाळेत गृहपाल पद मंजूर नसून वसतिगृहांवर गृहपाल (पुरुष/महिला) पद मंजूर आहे. गृहपाल (पुरुष/महिला) संवर्गातील ६८ पदे रिक्त आहेत.

(२) होय, तसेच काही रिक्त पदांवर रोजंदारी तत्वावर कर्मचारी नियुक्त करण्यात आले आहेत.

(३) नुकतीच अधीक्षक (पुरुष/महिला) या संवर्गातील १८३ पदे व गृहपाल (पुरुष/महिला) या संवर्गातील ३७ पदे सरळसेवेने भरण्यात आली आहेत. तसेच रोजंदारी तत्वावर कर्मचारी नियुक्त करण्यात आले आहेत. गृहपाल संवर्गातील उर्वरीत रिक्त पदे पदोन्नतीने भरण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पारस (ता.बाळापूर, जि.अकोला) येथील प्रस्तावित औष्णिक वीज प्रकल्प बंद करण्यात आल्याबाबत

(२१) * ३५७३६ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पारस औष्णिक (ता.बाळापूर, जि.अकोला) वीज प्रकल्पातील प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्प बंद करण्यात येत असल्याचे माहे ऑक्टोबर,२०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ६६० मेगावॅटच्या प्रकल्पाकरिता ८९ शेतकऱ्यांकडून ११० हेक्टर जमीन अधिग्रहित करण्यात आली असून उक्त प्रकल्प बंद करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकल्प बंद करण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

पारस येथे सध्या २ x २५० मे.वॅ. क्षमतेचे संच कार्यरत आहेत. तसेच तेथे कोळश्यावर आधारित १ x २५० मे.वॅ. क्षमतेचा औष्णिक वीज निर्मिती प्रकल्प प्रस्तावित आहे. परंतु सदरचा प्रकल्प तूर्त स्थगित ठेवण्यात आलेला आहे.

(२) व (३) केंद्रीय ऊर्जा मंत्रालयाच्या दिनांक १३/११/२००९ च्या पत्रानुसार १३ व्या योजनेच्या अंतर्गत नवीन प्रकल्प हे फक्त Supercritical Technology वर आधारित राहतील व केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाकडून असे कळविण्यात आले आहे की, १ x २५० मे.वॅ. प्रकल्पा ऐवजी १ x ६६० मे.वॅ. चा सुपर क्रिटिकलचा प्रकल्प उभारण्यात यावा. परंतु पारस या ठिकाणी ६६० मे.वॅ. प्रकल्पासाठी पाण्याची उपलब्धता नसल्यामुळे सदर प्रकल्प तूर्त स्थगित ठेवण्यात आला आहे. तथापि, सदर प्रकल्पाच्या परिसरातील शिल्लक असलेल्या जागेवर ६० मे.वॅ. क्षमतेचा सौरऊर्जा प्रकल्प महानिर्मिती कंपनीमार्फत उभारण्याचे नियोजन आहे.

**राजापूर (जि.रत्नागिरी) व देवगड (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील
प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाबाबत**

(२२) * ३५२४२ श्री.रविंद्र फाटक : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३१०५० ला दिनांक २७ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राजापूर (जि.रत्नागिरी) व देवगड (जि.सिंधुदुर्ग) मधील सुमारे १५ हजार एकर जागेवर रिफायनरीचा रुपये २ लाख ७५ हजार कोटीचा प्रकल्प उभारण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकल्पामुळे पाच गावांतील सुमारे २२०० कुटुंबे विस्थापित होणार असल्याने प्रकल्पास स्थानिक ग्रामस्थांनी तीव्र विरोध दर्शविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्पामुळे बाधित होणाऱ्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देसाई : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) बाधित कुटुंबाची संख्या निश्चित करून तसेच लोकप्रतिनिधी व प्रकल्पग्रस्त शेतकरी यांच्या सहमतीने जागा निश्चित करून अहवाल/प्रस्ताव सादर करण्याबाबत जिल्हाधिकारी रत्नागिरी यांना कळविण्यात आले आहे. जिल्हाधिकारी रत्नागिरी यांच्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने पुढील आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कातकरी समाजाच्या मागण्यांबाबत

(२३) * ३६०९२ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील कातकरी समाजाचा आर्थिक, सामाजिक, शैक्षणिक विकास होऊन त्यांना शाश्वत रोजगार उपलब्ध करून देण्याबाबत कातकरी समाजाच्यावतीने शासनाकडे मागील अनेक वर्षांपासून मागणी करण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुसार कातकरी समाजासाठी ५ वर्षांकरिता कायमस्वरूपी पॅकेज जाहीर करणे, कुक्कुटपालन, शेळीपालन, महिलांसाठी छोटे उद्योग, स्वयंरोजगार, शेतीवर आधारित व्यवसाय तसेच पारंपारिक उद्योगांसाठी शासकीय आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून देणे या मागण्यांसाठी शुर झलकरी कातकरी एकता महासंघाच्यावतीने पालघर, जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांना दिनांक ४ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी मागण्यांचे निवेदन सादर केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर निवेदनाधीन मागण्यांच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

सदर संस्थेमार्फत दिनांक ०२/१०/२०१७ रोजी पालघर, जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांना निवेदन सादर करण्यात आले आहे.

(३) सदर निवेदनामध्ये कातकरी समाजाच्या कुपोषणाबाबत प्रश्न उपस्थिती केला होता त्यानुषंगाने महिला व बाल कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद पालघर यांचेमार्फत आदिवासी उपयोजनेतर्गत ग्राम बाल विकास केंद्रे सुरू करण्यात आलेली आहे व भारतरत्न डॉ. ए. पी. जे. अब्दूल कलाम अमृत आहार योजनेतर्गत ७ महीने ते ६ वर्षांच्या बालकांना लाभ देण्यात येत आहे. याव्यतिरिक्त शुर झलकरी कातकरी एकता महासंघाच्यावतीने प्रकल्प अधिकारी यांना दिलेल्या निवेदनाच्या अनुषंगाने कातकरी समाजाच्या सर्वांगीण विकासासाठी आराखडा तयार करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ऊसाचा दर निश्चित करण्याबाबत

(२४) * ३६१५३ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ऊस दराबाबत सांगली, सातारा, कोल्हापूर तसेच इतर जिल्हयातील शेतकऱ्यांनी मा.सहकार मंत्री यांच्या निवासस्थानासमोर आंदोलन केल्याचे दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ऊस दराबाबत चर्चा करून निर्णय घेण्यासाठी दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी मा.सहकार मंत्री यांचेसमवेत तसेच दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी मा.महसूल मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली संबंधित वरिष्ठ अधिकारी व शेतकरी संघटनाचे प्रतिनिधी यांचेसमवेत बैठक आयोजित करण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, ऊस दरासंदर्भात कोणत्या मागण्या शासनाकडे करण्यात आलेल्या आहेत, त्याबाबत उक्त बैठकीत कोणते निर्णय घेण्यात आले आहेत व त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) अंशतः खरे आहे,

सोलापूरातील रयतक्रांती संघटना व जनहित शेतकरी संघटनेचेवतीने मा.सहकार मंत्री यांचे घरासमोर उपोषण व आंदोलन करण्यात आले आहे.

(२) होय.

(३) ऊस विविध शेतकरी संघटनांनी ऊस दरासंदर्भात प्रामुख्याने खालील मागण्या केल्या आहेत.

- १) हंगाम २०१७-१८ मध्ये गाळप होणाऱ्या ऊसास FRP पेक्षा जादा दर मिळावा.
- २) साखर कारखान्यांचे इलेक्ट्रॉनिक वजनकाटे ऑनलाईन करण्यात यावेत.
- ३) साखरेचे दर हे उद्योगधंद्यासाठी वेगळा व घरगुती उपयोगाकरीता वेगळा आकारण्यात यावा.
- ४) दोन कारखान्यांतील हवाई अंतराची अट वगळण्यात यावी.
- ५) फुले २६५ ऊसाची नोंदी घेण्यात यावी.
- ६) ऊस तोडणी कार्यक्रमास प्रसिध्दी द्यावी.

वरील मागण्यांच्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली आहे.

सर्व साखर कारखान्यांनी ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांना एफ.आर.पी प्रमाणे रक्कम अदा करणे बंधनकारक असल्याचे दिनांक ०२/११/२०१७ च्या बैठकीत निदर्शनास आणले आहे. हंगाम समाप्तीनंतर ऊस नियंत्रण मंडळाच्या बैठकीत अंतिम ऊस दर निश्चित करण्यात येईल.

गाळप परवाना देतानाच्या अटीमध्ये ऊसाच्या वजनाची स्लिप ऊस उत्पादकास एसएमएसद्वारे मिळण्याबाबत आवश्यक ती उपाययोजना कार्यवाही करण्याच्या सूचना साखर कारखान्यांना देण्यात आल्या आहेत.

घरगुती व व्यावसायिक वापरासाठी साखरेचे वेगळे दर ठेवणे ही बाब केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असल्यामुळे या संदर्भात केंद्र शासनाकडे दिनांक २७/११/२०१७ रोजी प्रस्ताव पाठवला आहे.

दोन साखर कारखान्यामधील हवाई अंतराबाबत साखर आयुक्त यांनी इतर राज्यातील वस्तुस्थितीचा अभ्यास करण्याबाबत व सदर मुद्दा व्यावहारीक दृष्ट्या तपासण्याबाबत व सदर विषयावर चर्चा करून निर्णय घेण्याचे दिनांक २/११/२०१७ च्या बैठकीत ठरले आहे.

फूले २६५ ऊसाची नोंद घेण्याबाबतची कार्यवाही पुढील हंगाम २०१८-१९ मध्ये कारखान्यामार्फत करण्यात येईल.

ऊसतोडणी कार्यक्रम प्रसिध्दी करण्याची कार्यवाही कारखान्यामार्फत करण्यात येईल.

दिनांक ०५/११/२०१७ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये कोल्हापूर जिल्हयातील कारखान्याने एफ.आर.पी. अधिक रुपये १००/- आणि हंगाम समाप्तीनंतर रुपये १००/- असे एफ.आर.पी. + २००/- इतका दर देणेबाबत सर्व घटकांनी संमती दिली.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सूर्यमाळ (ता.मोखाडा, जि.पालघर) येथील आदिवासी
आश्रमशाळेच्या निकृष्ट व प्रलंबित कामांबाबत**

(२५) * ३६३३३ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : तारांकित प्रश्न क्रमांक २३६७० ला दिनांक ५ डिसेंबर, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सूर्यमाळ (ता.मोखाडा, जि.पालघर) येथील शासकीय आदिवासी आश्रमशाळेच्या नवीन शैक्षणिक तथा निवासी संकुलाच्या अंदाजित रुपये ६ कोटी १४ लाख ४४ हजार इतक्या खर्चास सन २०१३ मध्ये मंजूरी देऊन व माहे जुलै, २०१३ मध्ये कार्यादेश काढण्यात आला असून सदरहू काम ३ वर्षांच्या विहित मुदतीत पूर्ण होणे अपेक्षित असताना अंदाजपत्रकापेक्षा रुपये १ कोटी अधिक रक्कम खर्च होवूनही अद्याप ४५ टक्के काम अपूर्णावस्थेत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शैक्षणिक तसेच निवासी संकुलाच्या निकृष्ट बांधकामाबाबत व इतर प्रलंबित कामांबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) सूर्यमाळ (ता.मोखाडा, जि.पालघर) येथील शासकीय आदिवासी आश्रमशाळेच्या नवीन शैक्षणिक तथा निवासी संकुलाच्या नवीन जागेसाठी नवीन वास्तू मांडणी आराखडा तयार करून त्यास मंजूरी प्राप्त करून काम सुरु करण्यात आले. नवीन जागा ही डोंगर उतारावर असल्याने व असमतल चढउतार असल्याने इमारतीचा व पायाच्या परिमाणात वाढ झाल्याने किंमतीत वाढ झाली. सद्यःस्थितीत शाळेच्या इमारतीचे काम ६० टक्के पूर्ण झालेले आहे व वसतिगृहाचे काम ४५ टक्के पूर्ण झाले आहे. सदर काम मार्च, २०१८ पर्यंत पूर्ण होईल.

(२) व (३) शैक्षणिक तसेच निवासी संकुलाच्या निकृष्ट बांधकामाबाबत व इतर प्रलंबित कामाबाबत कार्यकारी अभियंता दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ, नवी मुंबई यांचेकडून तांत्रिक लेखा परीक्षण करण्यात आलेले आहे. तसेच ठेकेदाराने कामाची प्रगती न राखल्याने ठेकेदारास कामाची मुदत संपल्यापासून रुपये १,०००/- प्रति दिवस दंड आकारण्यात येणार आहे.

राज्यातील कुपोषण रोखण्यासाठी जनजागृती कार्यक्रम राबविण्याबाबत

(२६) * ३६५५६ श्री.तानाजी सावंत : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) कुपोषणावर मात करण्यासाठी केंद्र व राज्य शासनाच्या माध्यमातून कुपोषित ४०० आदिवासी गावांमध्ये पोषक आहाराबाबत जनजागृती कार्यक्रम राबविण्यासाठी टाटा या सामाजिक संस्थेची निवड करण्याचा निर्णय माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त संस्थेमार्फत किती गावांना प्रत्यक्ष भेटी देण्यात आल्या आहेत किंवा सदर कामाचे मूल्यांकन शासनामार्फत करण्यात आले आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर मूल्यांकनाप्रमाणे शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे, सदर प्रकल्पाची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) अंशतः खरे आहे.

आदिवासी विकास विभागाच्या दिनांक १८/१०/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये कुपोषणावर मात करण्यासाठी महाराष्ट्रातील निवडक ४०० आदिवासी गावांमध्ये समुदायाचे सक्षमीकरण कार्यक्रमातून पोषण संबंधित सेवा व घरातील पोषण पद्धती सुधारण्यासाठी कम्युनिटी अॅक्शन फॉर न्युट्रीशन प्रक्रिया ही योजना साथी या संस्थेमार्फत राबविण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे. सदर योजना राबविण्यापुर्वी टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स (TISS) या संस्थेमार्फत या ४०० गावांचे प्राथमिक सर्वेक्षण व योजना पूर्ण झाल्यानंतर फलनिष्पत्ती विषयी सर्वेक्षण करण्यात येणार आहे.

(२) अद्यापपर्यंत गावांना प्रत्यक्ष भेटी देण्याचे काम संबंधित संस्थेमार्फत सुरु झालेले नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जळगांव जिल्ह्यातील आर्थिक व दुर्बल घटकांतील विद्यार्थी शिष्यवृत्तीपासून वंचित असल्याबाबत

(२७) * ३६८५४ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जळगांव जिल्ह्यातील आर्थिक व दुर्बल घटकांतील विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्तीपासून ६७ हजार ७६१ विद्यार्थी मागील दोन वर्षांपासून वंचित असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शिष्यवृत्तीसाठी आवश्यक रुपये २१ कोटी ३२ लाख इतका निधी समाजकल्याण विभागाकडे वर्ग झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजकुमार बडोले : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वीज कपातीमुळे मुंबई, औरंगाबाद तसेच इतर जिल्ह्यात
दुधाचे नुकसान होत असल्याबाबत**

(२८) * ३६८५७ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.हरिसिंग राठोड, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दिनांक ६ सप्टेंबर, २०१७ पासून सुरु झालेल्या वीज कपातीमुळे मुंबई, औरंगाबाद तसेच इतर जिल्ह्यात प्रति रोज लाखो लिटर दुध खराब होऊन दुध उत्पादकांचे लाखो रुपयांचे नुकसान होत असल्याचे दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर नुकसान टाळण्यासाठी हजारो रुपयांच्या बर्फाची खरेदी करावी लागत असल्यामुळे उत्पादन खर्चातही वाढ झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दुध उत्पादकांना दिलासा देण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

आयुक्त, दुग्धव्यवसाय विकास यांच्या अहवालानुसार माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये दोन-तीन दिवसांच्या कालावधीत झालेल्या भारनियमनामुळे राज्यात शासकीय व सहकारी दूध प्रकल्पामध्ये मोठ्या प्रमाणात दूध खराब झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दिधी पोर्ट (जि.रायगड) औद्योगिक क्षेत्रासाठी
जमीन संपादन करण्याबाबत**

(२९) * ३६८७२ श्री.बाळाराम पाटील : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यातील दिधी पोर्ट औद्योगिक क्षेत्रासाठी जमीन संपादन करतांना मा.उद्योग मंत्री यांनी विधानपरिषदेत दिलेल्या आश्वासनानुसार शेतकऱ्यांवर सक्ती न करणे व भातशेती, बागायती तसेच निवासी जमीन वगळण्याचे आदेश भूमीसंपादन अधिकाऱ्यांना दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास देण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रायगड जिल्ह्यातील जमीन संपादनातील १० गावे वगळता उर्वरित ६८ गावांना विनाअधिसूचित करून तेथील शेतकऱ्यांच्या सातबारावरील शिक्के काढण्यासंदर्भात केंद्र शासनाकडे मागणी करण्यात आली आहे काय, सदर काम किती कालावधीत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे, याबाबत शासनामार्फत कशाप्रकारे पाठपुरावा करण्यात आला आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देसाई : (१) व (२) हे खरे नाही.

दिल्ली-मुंबई औद्योगिक मार्गिकांतर्गत होत असलेल्या पहिल्या टप्प्यातील ६ गावातील भूसंपादनामधील मौजे रातवड, घोडवळ, निळज, पाणसई, कोशिवळे तर्फे निजामपूर व कालवण या गावातील जे खातेदार DMIC करिता जमिनीची संमती देण्यास तयार होत नाहीत, त्या खातेदाराची जमीन न देण्यामागची कारणे काय आहेत. तसेच त्यांची जमीन ही गावठाण लगत असून भातशेती करित आहेत किंवा कसे ? याबाबतची माहिती पाठविण्याच्या सूचना महामंडळ स्तरावरून उपविभागीय अधिकारी, माणगाव जि.रायगड यांना देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मालेगाव (जि.वाशिम) तालुक्यात नाफेडने सुरु
केलेले तूर खरेदी केंद्र बंद केल्याबाबत**

(३०) * ३७२०७ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय पणन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालेगाव (जि.वाशिम) तालुक्यातील टोकण मिळालेले शेतकरी नाफेडचे तूर खरेदी केंद्र केंव्हा सुरु होण्याच्या प्रतिकेत असतांना नाफेड तूर खरेदी केंद्र बंद झाल्याने शेतकऱ्यांची हजारो क्विंटल तूर विक्रीसाठी पडून असल्याचे माहे जून, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर तूर खरेदी केंद्र बंद असल्यामुळे अनेक शेतकऱ्यांनी कमी दरात व्यापाऱ्यांना तूर विकल्यामुळे त्यांचे आर्थिक नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी करून शेतकऱ्यांची दिशाभूल करून सदर तूर खरेदी केंद्र बंद करण्याच्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय

(२) व (३) राज्यात दिनांक ३१/५/२०१७ रोजी खरेदी केंद्रावर असलेल्या तूरीकरीता टोकन देण्यात आले होते. मालेगाव (जि.वाशिम) येथील खरेदी केंद्रावर दिनांक ३१/५/२०१७ अखेर टोकन दिलेल्या ९५१ शेतकऱ्यांच्या १७,७३२.६२ क्विंटल तूरीचे मोजमाप करणे बाकी होते. सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, शासन निर्णय दिनांक २१/७/२०१७ अन्वये तूर खरेदीस बाजार हस्तक्षेप योजनेंतर्गत शासनाने परवानगी दिल्यानंतर या खरेदी केंद्रावरून टोकन दिलेली संपूर्ण तूर खरेदी करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील चेंबूर येथील 'अमल महल' परिसरातील इमारतीची
वीज आणि पाणी बंद करण्यात आल्याबाबत**

(३१) * ३७२४९ श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील चेंबूर येथील 'अमल महल' परिसरातील एस.आर.के. अंतर्गत बांधण्यात आलेल्या इमारतीचे वीज बील न भरल्याने मागील काही दिवसांपासून इमारतीमधील ६०० कुटुंबियांचे वीज आणि पाणी बंद करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार नागरीकांची फसवणूक करणाऱ्या विकासकांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) व (२) चेंबूर, मुंबई येथे झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेंतर्गत विकासकाद्वारे एक संयुक्त झोपडपट्टी योजना सुरु असून, सदर प्रकल्पामध्ये १७ मजल्याची पाच विंग असलेली पुनर्वसन इमारत बांधण्यात आली आहे. झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने इमारतीस अंशतः भोगवटा प्रमाणपत्र देऊन ५६० सदनिकाधारकांना वाटप केले आहे. योजनेच्या धोरणानुसार वीज व पाणी यांच्या वापराची देयके भरण्याची जबाबदारी

रहिवाशांच्या गृहनिर्माण संस्थेची आहे. उदवाहन व पाण्याच्या पंपाच्या सामुहिक वीज जोडणीचा विद्युत पुरवठा वीज बीले न भरल्यामुळे, वीज वितरण कंपनीद्वारे खंडीत करण्यात आला. वीज बिलांचा अंशतः भरणा केल्यामुळे नियमित वीज भरणा करण्याची हमी व संस्थेच्या रहिवाशांच्या विनंतीनंतर, वीज वितरण कंपनीद्वारे सुरु करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिमायतनगर (जि.नांदेड) तालुक्यात शेतातील
डिपीना सुरक्षित दरवाजे बसविण्याबाबत**

(३२) * ३७२६५ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिमायतनगर (जि.नांदेड) तालुक्यातील अनेक शेतावरील वीज पुरवठा करणारे डिपी उघड्यावर असल्यामुळे अपघात होण्याची शक्यता निर्माण झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अपघात टाळण्याच्यादृष्टीने उघड्या डिपीला सुरक्षित दरवाजे बसविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हिमायतनगर तालुक्यातील कृषी पंपाना वीज पुरवठा करणाऱ्या २७ रोहित्रांच्या बॉक्सचे दरवाजे उघडे असल्याचे आढळून आले आहे.

(२) अपघात टाळण्याच्यादृष्टीने सदर उघड्या डिपीला सुरक्षित दरवाजे बसविण्याबाबतचे कार्यादेश महावितरण कंपनीच्या भोकर विभागाकडून देण्यात आले असून डिसेंबर, २०१७ अखेर काम पूर्ण होणे अपेक्षित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर विभागातील आदिवासी आश्रमशाळांमधील
पद भरती प्रलंबित असल्याबाबत**

(३३) * ३७२८८ श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी विकास विभाग नागपूर विभागांतर्गत येणाऱ्या शासकीय आदिवासी आश्रमशाळांमध्ये उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवकांची रिक्त पदे भरण्यासाठी अप्पर आयुक्त यांचेमार्फत दिनांक ७ जुलै, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास जाहिरात प्रसिध्द करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जाहिरातीनुसार आदिवासी विभागाकडे किती अर्ज प्राप्त झाले होते तसेच सदर अर्जांची छाननी न करता अर्ज केलेल्या सर्वच उमेदवारांना दिनांक २५, २६ व २७ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी कागदपत्रे तपासणीकरिता नागपूर कार्यालयात बोलाविण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी निवड यादी तयार करण्यात आली आहे काय, त्यानुसार पुढील कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर जाहिरातीनुसार आदिवासी विभागाकडे ७४१ अर्ज प्राप्त झाले होते. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपूर यांनी प्राप्त झालेल्या अर्जांची छाननी करून उमेदवारांना दिनांक २५, २६ व २७ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी कागदपत्रे तपासणीकरिता बोलाविण्यात आले होते.

(३) निवड यादी अद्याप तयार करण्यात आलेली नाही. कागदपत्र तपासणीनंतर काही उमेदवारांकडून प्राप्त झालेल्या पदव्युत्तर पदवी व बी.एड च्या गुणपत्रिकेत गुणांऐवजी श्रेणी नमूद असल्यामुळे संबंधित विद्यापीठांना श्रेणीचे गुणांमध्ये रूपांतर करून देण्याबाबत कळविण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील सांताक्रुझ (पूर्व) येथील वाकोला पाईपलाईन
परिसरातील वीज पुरवठा खंडीत केल्याबाबत**

(३४) * ३७३१९ श्री.रामनिवास सिंह : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील सांताक्रुझ (पूर्व) येथील वाकोला पाईपलाईन येथे झोपडपट्ट्या व दुकाने पाडण्याची कारवाई सुरु असतांना महानगरपालिका व रिलायन्स एनर्जी यांनी संपूर्ण परिसरातील वीज पुरवठा खंडीत केल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर परिसरातील गावदेवी व इंदिरा नगर येथील अधिकृत झोपडपट्टीधारकांचा देखील मागील तीन दिवस वीज पुरवठा खंडीत करण्यात आला होता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार यास जबाबदार असणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) तानसा पाईपलाईनच्या लगतची झोपडपट्ट्या निष्कासन करण्याबाबत मा.उच्च न्यायालयाच्या निदेशानुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडारे दिनांक १५ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी गावदेवी वाकोला, सांताक्रुझ, मुंबई येथील निष्कासन मोहिमे पूर्वी सुरक्षिततेच्या कारणास्तव रिलायन्स एनर्जी या वीज वितरण कंपनीस केलेल्या सूचनेच्या अनुषंगाने वीज पुरवठा खंडीत करण्यात आला होता.

(२) सामुदायिक निष्कासन मोहिमे दरम्यान, रिलायन्स इन्फ्रास्ट्रक्चरच्या वीज वितरणासाठी स्थापित केलेल्या फिडर पिलर्ससह लो टेंशन केबल नेटवर्कचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाल्याने दिनांक १५/११/२०१७ ते दिनांक २०/११/२०१७ पर्यंत या नेटवर्कवरून वीज पुरवठा होणारे ग्राहक बाधित झाले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण (पूर्व), पिसवली येथील राधेकृष्ण पार्क व इतर सहकारी
गृहनिर्माण संस्थांच्या मानीव अभिहस्तांतरणाबाबत**

(३५) * ३७३७१ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण शहरातील सन २०१२ मध्ये स्थापन करण्यात आलेल्या राधेकृष्ण पार्क सहकारी गृहनिर्माण संस्था, पिसवली, कल्याण (पूर्व) व इतर अनेक गृहनिर्माण संस्थांच्या पदाधिकाऱ्यांनी मानीव अभिहस्तांतरणासाठीचे प्रस्ताव जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, ठाणे कार्यालयाकडे मागील ३ वर्षांपूर्वी सादर केले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भोगवटा प्रमाणपत्र/बांधकाम पूर्णत्वाचा दाखला नसताना दिलेल्या मानीव अभिहस्तांतरणासंबंधित आदेश पुढील अंमलबजावणीसाठी दाखल केले असल्याचे जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, ठाणे यांनी दिनांक ५ जून, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये चेअरमन/सेक्रेटरी, राधेकृष्ण पार्क सहकारी गृहनिर्माण संस्था, पिसवली, कल्याण (पूर्व) गृहनिर्माण सहकारी संस्थेचे पदाधिकारी व अन्य गृहनिर्माण संस्थांच्या पदाधिकाऱ्यांना देखील कळविण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कल्याण महानगरपालिका क्षेत्रातील सन १९७५ पासूनच्या इमारतीस भोगवटा प्रमाणपत्र/बांधकाम पूर्णत्वाचा दाखला नसलेल्या इमारतींना मानीव अभिहस्तांतरण प्रमाणपत्र देण्याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) संस्थेस दिनांक १२/०६/२०१५ रोजी कळविण्यात आले आहे.

(३) गृहनिर्माण विभागाच्या दिनांक १८/०९/२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये मानीव अभिहस्तांतरण देण्याकरिता भोगवटा प्रमाणपत्र सादर करण्याची अट शिथिल करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगोली जिल्हयातील शेतकऱ्यांच्या कर्जमुक्ती
प्रमाणपत्रावरील चुकांबाबत**

(३६) * ३७४२१ श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजनेतर्गत सर्व जिल्ह्यामध्ये काही शेतकऱ्यांना दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास कर्जमुक्तीची प्रमाणपत्रे देण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हिंगोली जिल्हयातील काही शेतकऱ्यांच्या कर्जमुक्ती प्रमाणपत्रावरील बँकेकडून झालेल्या नावात चुक असल्याचे कारण दाखवून संबंधित अधिकाऱ्यांनी कर्जमुक्तीची प्रमाणपत्रे परत घेतली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त चुका सुधारणे व भविष्यात होणाऱ्या चुका टाळण्यासाठी शासनाने कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय.

(२) व (३) या प्रकारच्या तांत्रिक चुका टाळण्याच्यादृष्टीने अर्जदाराने दिलेले अर्ज व बँकांकडील माहितीची सांगड घालून पात्र लाभार्थीची यादी तयार करण्याचे काम सुरु आहे.

कोरेगाव पार्क (जि.पुणे) येथील वसतिगृहाची दुरवस्था झाल्याबाबत

(३७) * ३७४८१ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील कोरेगाव पार्कमधील आदिवासी मुलांच्या वसतिगृहाची दुरवस्था झाली असून स्वच्छता गृहे सुस्थितीत नसणे, स्नानगृह वापरण्यास अयोग्य असणे तसेच जेवणासाठी विद्यार्थ्यांना बाहेर जावे लागत असल्याने वसतिगृहातील मुलांची गैरसोय होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार याप्रकरणी जबाबदार असणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) आदिवासी मुलांचे शासकीय वसतिगृह, कोरेगाव पार्क, पुणे या वसतिगृहातील स्नानगृहे व शौचालये यांची दुरुवस्था झाल्याची बाब खरी आहे. तथापि, भोजनासाठी विद्यार्थ्यांना बाहेर जावे लागले असल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(२) सदर वसतिगृहातील शौचालये तसेच स्नानगृहांची दुरुस्ती करण्यात आलेली आहे. वसतिगृहाची इमारत जुनी झाली असल्याने इमारतीची दुरुस्ती करण्यासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे पाठपुरावा सुरू आहे. केंद्र शासनाच्या सुगम्य भारत अभियानांतर्गत दिव्यांग विद्यार्थ्यांकरिता शौचालये बांधण्यात येत आहेत.

भोजनठेकेदाराकडून वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांना नियमित आहार देण्यात येत असून जेवणाबाबत विद्यार्थ्यांची कोणतीही तक्रार नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महापुरुष आणि गड किल्ले यांची नावे बियर बार आणि दारू विक्री केंद्रांना देण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत

(३८) * ३५००८ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात महापुरुष, देव-देवता, गड किल्ले आणि महिलांची नावे बियर बार आणि दारू विक्री केंद्रांना दिली जात असल्यामुळे महापुरुष व महिलांचा अवमान होत असल्याप्रकरणी कायदा करण्यासाठी समिती स्थापन करण्याचा शासन निर्णय दिनांक ३ जून, २०१७ रोजी काढण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी पावसाळी अधिवेशनात शासकीय विधेयक मांडणार असल्याचे आश्वासन मा.मंत्री महोदयांनी दिले असल्याने उपरोक्त शासन निर्णयानुसार गठीत समितीच्या बैठकीचे आयोजन करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१७ रोजी केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून बियर बार आणि दारू विक्री केंद्रांना महापुरुष, देव-देवता, गड-किल्ले व महिलांची नावे देण्यास प्रतिबंध करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे. परंतु त्यामध्ये देव-देवतांच्या नावाचा समावेश नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**इगतपुरी (जि.नाशिक) येथील क्रीडा प्रबोधिनीचे
बांधकाम सुरु करणेबाबत**

(३९) * ३४६९९ श्री.जयवंतराव जाधव : दिनांक ३० मार्च, २०१७ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक २ मधील प्रश्न क्रमांक १९४५० ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इगतपुरी (जि.नाशिक) येथे अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांकरिता क्रीडा प्रबोधिनी स्थापन करण्याचा दिनांक २४ ऑगस्ट, २००९ रोजी शासनाने निर्णय घेवूनही माहे आक्टोबर, २०१७ पर्यंत सदर प्रबोधिनीचे बांधकाम सुरु करण्यात आले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रबोधिनीच्या बांधकाम आराखडा व अंदाजपत्रकास राज्य क्रीडा समितीने मान्यता देवूनही सदर काम अद्याप सुरु झालेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी अनुसूचित जमातीच्या मुलांच्या क्रीडा गुणांना चालना देणे व क्रीडा विषयक सोई सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१), (२) व (३) इगतपुरी (जि.नाशिक) येथील क्रीडा प्रबोधिनीचे बांधकाम अद्याप सुरू झाले नसल्याने माहे जून, २०१५ पासून सदर क्रीडा प्रबोधिनी तात्पुरत्या स्वरूपात विभागीय क्रीडा संकुल, नाशिक येथे सुरू करण्यात आलेली आहे. सदर क्रीडा प्रबोधिनीत अनुसूचित जमातीची ३७ मुले व १९ मुली प्रवेशित आहेत.

सदर ५६ विद्यार्थ्यांना अॅथलेटिक्स, धनुर्विद्या, नेमबाजी, वेट लिफ्टिंग व कुस्ती या ५ क्रीडा प्रकारांचे तज्ञ क्रीडा प्रशिक्षकांकडून प्रशिक्षण देण्यात येते. त्यांच्या शिक्षणाची व्यवस्था जवळच्या शैक्षणिक संस्थांमध्ये करण्यात आलेली असून त्यांना ये-जा करण्याकरिता एस.टी. पास उपलब्ध करून देण्यात येतात. शैक्षणिक तसेच इतर साहित्यासाठी डीबीटी अंतर्गत त्यांच्या खात्यावर थेट रक्कम जमा करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कासारशिरंबे (ता.कराड, जि.सातारा) येथील पाणीपुरवठा
संस्थेच्या गैरकारभाराबाबत**

(४०) * ३७०६२ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कासारशिरंबे (ता.कराड, जि.सातारा) येथील हनुमान पाणीपुरवठा संस्थेच्या गैरकारभाराबाबत लोकप्रतिनिधी व ग्रामस्थांनी माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये संबंधिताकडे तक्रार करूनही कोणतीच कारवाई करण्यात आली नसल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) हे, खरे नाही.

संस्थेच्या काही सभासदांनी संस्थेचे चेअरमन यांच्याविरुद्ध व संस्थेच्या गैरकारभाराविरुद्ध मा.मुख्यमंत्री महोदय व जिल्हाधिकारी, सातारा यांचेकडे तक्रारी केल्या आहेत.

(२) संस्थेच्या सभासदांच्या तक्रारींच्या अनुषंगाने उपनिबंधक, सहकारी संस्था, कराड यांनी सविस्तर चौकशी केली आहे. तसेच संस्थेच्या लेखापरिक्षण अहवालानुसार संस्थेच्या कामकाजामध्ये अनियमितता असल्याने संस्थेचे नोंदणीपासूनचे लेखापरिक्षण करणेबाबतचे अभिप्राय चौकशी अहवालामध्ये दिले आहेत.

उपनिबंधक, सहकारी संस्था, कराड यांचे चौकशी अहवालामधील अभिप्राय तसेच तक्रार अर्जामधील मुद्द्यांच्या अनुषंगाने संस्थेचे नोंदणीपासून दिनांक ३१/३/२०१६ अखेर चाचणी लेखापरिक्षण करण्यासाठी जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, सातारा यांनी त्यांच्या दिनांक ३०/११/२०१७ रोजीच्या आदेशान्वये श्री.एम.जी. शेख, द्वितीय अप्पर लेखापरिक्षक, कराड यांची नियुक्ती केली आहे. त्यानुसार लेखापरीक्षण सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

विदर्भातील बंद सहकारी संस्थांचे पुनरुज्जीवन करण्याबाबत

(४१) * ३४९८६ श्री.संजय दत्त : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भातील सहकारी साखर कारखाने, ग्राहक सहकारी भांडार, खरेदी विक्री संस्था, हातमाग सहकारी संस्था इत्यादी सहकारी संस्थांपैकी ६० टक्के संस्था बंद पडल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, विदर्भातील बंद पडलेल्या विविध सहकारी संस्थांचे पुनरुज्जीवन करण्याबाबत शासनाने आश्वासन देऊनही त्यांची अंमलबजावणी करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून विदर्भातील बंद सहकारी संस्थांना नवसंजीवनी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) नाही.

अमरावती विभागातील एकूण ११ सहकारी साखर कारखान्यांपैकी १० सहकारी साखर कारखाने सन २००२ ते २००६ या कालावधीमध्ये बंद असल्याने अवसायनात घेण्यात आलेले आहेत. त्याचप्रमाणे नागपूर विभागातील सर्व ५ कारखाने सन २००३-०४ ते २००९-१० या दरम्यान बंद पडले होते व महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेने त्यापैकी ४ कारखान्यांच्या कर्जवसुलीकरीता सरफेशी कायदा, २००२ अंतर्गत विक्री केले आहेत व १ कारखान्याच्या विक्रीची प्रक्रिया सुरु आहे.

सन २०१५ मध्ये झालेल्या सर्वेक्षणामध्ये विदर्भामध्ये एकूण ग्राहक सहकारी संस्था ४४९ इतक्या होत्या. त्यापैकी १३६ संस्था बंद असल्याचे आढळून आले. विदर्भामध्ये एकूण खरेदी विक्री संस्था ४७ इतक्या असून त्यापैकी कोणतीही संस्था बंद नाही.

विदर्भातील ४१० हातमाग सहकारी संस्थांपैकी १८७ संस्था बंद आहेत.

(२) व (३) अमरावती विभागातील १० अवसायनातील सहकारी साखर कारखाने महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेने सरफेशी कायद्यांतर्गत ताब्यात घेतले असल्याने व महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेने यापैकी ५ सहकारी साखर कारखान्यांची विक्री केली असल्याने पुनरुज्जीवनाचा प्रश्न उद्भवत नाही. नागपूर विभागातील ५ सहकारी साखर कारखाने विक्री करण्यात आले आहेत. त्यामुळे पुनरुज्जीवनाचा प्रश्न उद्भवत नाही.

बंद असलेल्या खरेदी विक्री संस्थांचा अटल महापणन अभियानांतर्गत समावेश करण्यात आला असून या संस्थांचे पुनरुज्जीवन करण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील आदिवासी विकास विभागात झालेल्या
गैरव्यवहारातील दोषींवर कारवाई करण्याबाबत**

(४२) * ३५७२३ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.सुभाष झांबड, श्री.जगन्नाथ शिंदे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३१७४० ला दिनांक २७ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात आदिवासी विकास विभागाकडून राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांसाठी मिळणाऱ्या सन २००४ ते २००९ या कालावधीतील रुपये ६ हजार कोटींचा गैरव्यवहार झाल्याप्रकरणी शासनाने नेमलेल्या न्यायमूर्ती एम.जी. गायकवाड समितीने दोषींवर गुन्हा दाखल करून वसूली करण्याची शिफारस समितीच्या अहवालात केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, समितीच्या अहवालात केलेला दोषारोप निश्चित करण्यासाठी राज्य शासनाने पी. डी. करंदीकर यांची नेमणूक केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त अहवालात समितीने कोणत्या शिफारशी केल्या आहेत व यात दोषी असलेल्यांची नावे काय आहेत, त्यांचेवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) न्यायमूर्ती एम. जी. गायकवाड समितीने शासनास सादर केलेला चौकशी अहवाल दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१७ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेला आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

Commission of Inquiry Act, १९५२ मधील तरतूदीनुसार न्या.गायकवाड समितीच्या अहवालावर शासनामार्फत करावयाच्या कार्यवाहीबाबत व भविष्यातील उपाययोजनांबाबत श्री.पी.डी. करंदीकर, भा.प्र.से. (सेवानिवृत्त) यांच्या अध्यक्षतेखाली पूर्णवेळ एक सदस्यीय समिती गठित करण्यात आलेली आहे.

(३) श्री.करंदीकर समितीने त्यांचा अहवाल शासनास सादर केल्यानंतर दोषींविरुद्ध नियमोचित कार्यवाही करणे शक्य आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील खंडित वीज पुरवठ्यामुळे महावितरण कंपनीचे
कोट्यवधीचे नुकसान होत असल्याबाबत**

(४३) * ३५७६८ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या विविध भागांत स्थानिक पातळीवर वीज यंत्रणेचे जाळे सक्षम करण्यासाठीच्या मागील १७ वर्षांच्या कालावधीत तब्बल ५० हजार कोटींचा खर्च करूनही स्थानिक यंत्रणा कमकुवत राहिल्याने वीज खंडीत होण्याच्या प्रकारामध्ये दुप्पटीने वाढ झाली असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्याच्या विविध भागात रोज वीज पुरवठा खंडित होण्याच्या प्रकारातून महावितरण कंपनीचे वार्षिक रुपये ५२०० कोटीचे तर उद्योग, शेती व इतर ग्राहकांचे या रक्कमेच्या चौपट नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील वीज क्षेत्रातील तांत्रिक अडचणी दूर करण्यासाठी तंत्रज्ञांची समिती गठीत करणे व नियमित वीज पुरवठा करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही,

महावितरण कंपनीमार्फत राज्याचे विद्युत वितरण प्रणालीचे सक्षमीकरण करण्याकरिता व विद्युत ग्राहकांना अखंडीत वीज पुरवठा करण्याकरिता पायाभूत आराखडा-१, पायाभूत आराखडा-२, गावठाण फिडर विलगीकरण योजना व आर.ए.पी.डी.आर.पी. या योजना राबवण्यात आल्या आहेत. सदर योजना अंतर्गत ११७३ नवीन उपकेंद्रे, ८४२ अतिरिक्त उपकेंद्र रोहित्रे, १,७१,७०७ वितरण रोहित्रे, २६४६८ रोहित्रांची क्षमतावाढ, १,२२,१०९ कि.मी. उच्चदाब वाहिनी व ५१६२४ कि.मी. लघुदाब वाहिन्या उभारण्यात आल्या आहेत याशिवाय राज्यातील ग्रामिण भागातील पायाभूत सुविधांचे सक्षमीकरण करण्यासाठी दीनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजना व शहरी भागाकरीता एकात्मिक ऊर्जा विकास योजना राबविण्यात येत आहे. या अंतर्गत राज्यात एकूण ३४५ नवीन उपकेंद्रे, १७९ उपकेंद्र रोहित्रे क्षमतावाढ २०५५३ वितरण रोहित्रे, २५६०० कि.मी. उच्चदाब वाहिनी व १२२२८ कि.मी. लघुदाब वाहिन्या उभारण्यात येणार आहेत.

(२) हे खरे नाही,

वीज पुरवठा खंडीत होण्याची कारणे ही नैसर्गिक आपत्ती, वारा, वादळ त्यामुळे लाईनला लागणाऱ्या फांद्या, लाईन तुटणे असे आहेत व खंडीत वीज पुरवठा तात्काळ पूर्ववत करून घेण्यात येतो.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आदिवासी मुलांना खाजगी नामांकित इंग्रजी शाळांमध्ये शिक्षण देण्याची योजना राबविण्याबाबत

(४४) * ३५५११ श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी मुलांना मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी आदिवासी विकास विभागामार्फत विविध शहरातील खाजगी नामांकित इंग्रजी शाळांमध्ये पहिलीपासून शिक्षण देण्याची योजना राबविली जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेतर्गत शिकणाऱ्या आदिवासी मुला-मुलींवर एका नामांकित इंग्रजी शाळेत लैंगिक अत्याचार करण्यात आल्याचे तसेच त्यांना वृद्धाश्रम, धर्मशाळांमध्ये पाठवून त्यांच्या नावावर शासनाकडून अनुदान घेतले जात असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत आदिवासी विकास विभागाकडे अनेक तक्रारी प्राप्त झाल्या असल्याने अशा शाळांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) हे खरे आहे.

(२) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपूर यांच्या कार्यक्षेत्रांतर्गत होलिक्राँस इंग्लिश मेडीयम स्कूल, बुटीबोरी, नागपूर या शाळेत सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षात लैंगिक अत्याचाराची घटना घडली होती. तथापि, आदिवासी मुला-मुलींना वृद्धाश्रम, धर्मशाळांमध्ये पाठवून त्यांच्या नावावर शासनाकडून अनुदान घेतले जात असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(३) उपरोक्त घडलेल्या अत्याचाराच्या घटनेच्या अनुषंगाने लैंगिक अत्याचारप्रकरणी दोषी आढळून आलेल्या व्यक्तींविरुद्ध भा.दं.वि. कलम ३७७, ५०६ व ३४, सहकलम ५(२), (घ), ६, ८, प्रोटेक्शन ऑफ चिल्ड्रन फ्रॉम सेक्सुअल ऑफेन्स ॲक्ट (पोक्सो) २०१२ व कलम ३ अन्वये पोलीस स्टेशन, बुटीबोरी येथे गुन्हा नोंदविण्यात आलेला आहे.

तसेच सदर शाळेची नामांकित योजनेतर्गतची मान्यता रद्द करण्यात आलेली असून योजनेतर्गत प्रवेशित सर्व अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इतर नामांकित शाळेमध्ये प्रवेशित करण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक औद्योगिक भवनातील (एम.आय.डी.सी.) थकित

कर व दंड वसुलीची नस्ती गहाळ झाल्याबाबत

(४५) * ३५२२५ डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नाशिक औद्योगिक भवनातील (एम.आय.डी.सी.) कोट्यवधी रुपयांच्या वसुलीची नस्ती गहाळ झाल्याप्रकरणी प्रादेशिक अधिकाऱ्यांनी सातपूर पोलीस ठाण्यात गुन्हा नोंदविण्याचे आदेश संबंधितांना दिल्याचे दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, औद्योगिक विकास महामंडळाच्या कार्यालयातून थकित कर व दंड अशा कोट्यवधी रुपयांच्या वसुलीच्या नस्तीमधील सुमारे ६७० पाने गहाळ झाल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देसाई : (१) हे खरे आहे.

सातपूर पोलीस स्टेशन, नाशिक येथे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

सदर नस्तीतील १९२ पाने गहाळ झालेली आहेत.

(३) महामंडळाने संशयित कर्मचारी श्री.बकरे, भूमापक यांचे विरोधात नाशिक, सातपूर पोलीस स्टेशन येथे गुन्हा दाखल केला असून त्यांना निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच श्री.मांडवडे, सहायक क्षेत्र व्यवस्थापक यांची बदली करण्यात आली असून सदरहू कर्मचाऱ्यांची विभागीय चौकशी सुरू आहे.

नाशिक, सातपूर पोलीस स्टेशन मध्ये भा.दं.वि. कलम ४०८,४०९,३४ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदर गुन्ह्याचा अधिक तपास सातपूर पोलीस स्टेशनमार्फत सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

खामगांव पीपीपी व खामगांव वरखेड (जि.बुलढाणा)

गोदामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(४६) * ३६४४१ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय पणन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ, पुणे यांच्या खामगांव पीपीपी व खामगांव वरखेड (जि.बुलढाणा) केंद्र वखार गोदामात कोटयवधी रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खामगांव पीपीपी व खामगांव वरखेड गोदामावरील मजुरी व लेव्हीच्या रक्कमेत तफावत असून खामगांव पीपीपी गोदामावरील हमाली लेव्हीची रक्कम रुपये २,९२,५८,६६१/- पैकी १९,७९,४४०/- व खामगांव वरखेड गोदामावरील रक्कम रुपये १,१७,४८,२३५/- पैकी ५३,८१३२/- इतकीच रक्कम जमा करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी झालेल्या गैरव्यवहाराची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार जबाबदार असणाऱ्या दोषी ठेकेदाराविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

मात्र, महामंडळाच्या खामगांव (PPP/वरखेड) वखार केंद्रावरील हाताळणी व वाहतूक ठेकेदार मे.सबलाईम वेअर हौसिंग प्रा.लि. यांच्याकडून केंद्रावरील हमाल कामगारांची मजुरी व लेव्हीच्या रक्कमेच्या तफावतीबाबत अकोला-वाशिम-बुलढाणा जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ यांनी दिनांक ३०/१०/२०१७ अन्वये, सदर ठेकेदारास नोटीस बजावून त्यांना सुनावणीस हजर राहण्याचे कळविले होते.

सदर पत्राच्या आधारे महामंडळाकडून देखील संबंधित ठेकेदारास मजुरी व लेव्हीच्या भरलेल्या रक्कमेबाबत तफावत आढळल्यास सुरक्षा तारण ठेव देयकांमधून वसूली करण्यात येईल असे दिनांक २९/११/२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे. ठेकेदाराच्याविरुद्ध सदर रक्कमेबाबतच्या तफावतीबाबत तपासणी करून योग्य ती कार्यवाही माथाडी मंडळ अकोला यांचे स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण, भिवंडी, शहापूर, मुरबाड (जि.ठाणे) व इतर तालुक्यांमधील
वीज वाहिन्यांचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(४७) * ३६२०० श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण, भिवंडी, शहापूर, मुरबाड (जि.ठाणे) इत्यादी तालुक्यांमधील गावपाड्या परिसरातील स्विचिंग स्टेशन, उच्चदाब-लघुदाब वाहिनी, नवीन वीज वितरण रोहित्र, केबल अशा विविध कामांसाठी रुपये ३८ कोटी ६ लाख इतका निधी मंजूर करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कामे दीनदयाळ उपाध्याय ग्रामीण ज्योती योजनेतर्गत करण्यात येत असून महावितरणने उक्त कामांस सुरुवात केली नसल्याने सदर कामे केवळ कागदावर असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर कामे सुरु करण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) कल्याण, भिवंडी, शहापूर, मुरबाड (भिवंडी वगळता) तालुक्यांमधील दीनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजनेतर्गत विद्युत सुविधांच्या कामाच्या रुपये २८.२४ कोटीच्या तीन निविदांना महावितरण कंपनीने मंजूरी दिली आहे.

(२) उपरोक्त तालुक्यांमध्ये तीन कंत्राटदारांना कार्यादेश देण्यात आले आहेत. परंतु त्यांनी कामांसाठी लागणारी साधन सामुग्री खरेदीची प्रक्रिया उशीरा सुरु केल्याने त्यांना "कारणे दाखवा" नोटीस बजावण्यात आल्या आहेत. या नोटीसी नंतरही एका कंत्राटदाराची प्रगती समाधानकारक नसल्याने त्याला कंत्राट रद्द करण्यासाठीची "कारणे दाखवा" नोटीस महावितरण कंपनीमार्फत दिनांक २३/११/२०१७ रोजी बजावण्यात आली आहे. सदर कंत्राटदाराच्या कामावर महावितरण कंपनीकडून नियमितपणे देखरेख करण्यात येत आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कळवा (जि.ठाणे) येथील वाघोबा नगरमध्ये विजेचा धक्का
लागून दोन मुलींचा मृत्यू झाल्याबाबत**

(४८) * ३७०२० श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कळवा (जि.ठाणे) येथील वाघोबा नगर भागात महावितरणचे डी.पी. बॉक्स उघडे असून लॉबकळणाऱ्या विद्युतवाहिन्यांमुळे विजेचा धक्का लागून दोन अल्पवयीन मुलींचा मृत्यू झाल्याचे दिनांक ३ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या महावितरणच्या जबाबदार अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली व मृत मुलींच्या कुटुंबियांना किती आर्थिक मदत देण्यात आली आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) सदरची घटना महावितरण कंपनीच्या डी.पी. बॉक्सवर घडलेली नसून ठाणे महानगरपालिकेच्या पथदिव्याच्या खांबावरील जंक्शन बॉक्समधून अनधिकृतपणे जोडलेल्यासदोष वायरला स्पर्श झाल्याने वीजेचा धक्का बसून एका अल्पवयीन मुलीचा प्राणांतिक अपघात घडला आहे.

(२) सदर अपघाताची चौकशी विद्युत निरीक्षक, ठाणे-१ यांच्यामार्फत करण्यात आली आहे. सदरचा अपघात ठाणे महानगरपालिकेच्या अखत्यारितील पथदिव्याच्या खांबावर झालेला असल्यामुळे ठाणे महानगरपालिकेकडून मृत मुलीच्या वडिलांना रुपये ४ लाख दिनांक ०४/१०/२०१७ रोजी देण्यात आले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाडा व विदर्भातील शेतकऱ्यांनी खाजगी कर्जांमुळे
आत्महत्या केल्याबाबत**

(४९) * ३७४०९ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जवळा झुटा (ता.पाथरी, जि.परभणी) येथील तीन शेतकऱ्यांनी माहे ऑगस्ट, २०१७ च्या पहिल्या पंधरवड्यात व विदर्भातील नागपूर, अकोला, वाशिम जिल्ह्यातील पाच शेतकऱ्यांनी खाजगी कर्ज काढून दोन वेळा पेरणी करूनही पीक न आल्याने व कर्जबाजारीपणामुळे दिनांक १३ जुलै, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास आत्महत्या केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) परभणी जिल्ह्यातील तीन शेतकऱ्यांच्या मृत्यूबाबत तहसिलदार, पाथरी यांनी केलेल्या पंचनामामध्ये श्री.चंडीकादास सुखदेव एडके यांनी खाजगी उसणवारीने पैसे घेतल्याबाबतची नोंद आहे. उर्वरित दोन मयत व्यक्तींच्या पंचनाम्यामध्ये खाजगी कर्ज घेतल्याची नोंद दिसून येत नाही.

वाशिम जिल्ह्यामध्ये जुलै महिन्यात एकूण ४ शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केलेल्या आहेत. या सर्व शेतकऱ्यांनी खाजगी कर्जांमुळे आत्महत्या केल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(२) परभणी जिल्हातील तीनही आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना जिल्हास्तरीय समिती मार्फत दिनांक २१/०८/२०१७ रोजी आर्थिक मदत देण्यात आलेली आहे.

वाशिम जिल्ह्यातील २ आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांना जिल्हास्तरीय समितीने आर्थिक मदतीस पात्र ठरविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मतिमंद मुलांच्या वसतिगृह अनुदानाची
रक्कम वाढविण्याबाबत**

(५०) * ३६८९७ श्री.बाळाराम पाटील, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मतिमंद मुलांच्या वसतिगृह अनुदानाची रक्कम वाढविण्याच्या मा.उच्च न्यायालयाच्या निर्देशकानुसार परिपोषण रक्कमेत वाढ करण्याचा प्रस्ताव शासनाला प्राप्त झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्ताव केव्हा प्राप्त झाला आहे, त्याची छाननी करण्यात आली आहे काय, त्यानुसार शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजकुमार बडोले : (१) होय.

(२) महिला व बालविकास विभागाकडून सामाजिक न्याय विभागाकडे हस्तांतरीत झालेल्या अनुदानीत मतिमंद बालगृहे संलग्नित शाळा/कर्मशाळा या चौदा संस्थांमधील प्रवेशितांना परिपोषण अनुदानात वाढ करण्याचा प्रस्ताव आयुक्त, अपंग कल्याण यांच्या दिनांक १२ मे, २०१७ च्या पत्रान्वये प्राप्त झाला होता. त्यानुसार परिपोषण अनुदान सुधारीत करण्यासंदर्भात गठीत करण्यात आलेल्या समितीचा निर्णय होईपर्यंत एप्रिल, २०१७ पासून प्रतिमाह, प्रतिप्रवेशित रुपये २०००/- या दराने परिपोषण अनुदान देण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवी मुंबईतील नेरुळ येथील श्री.गणेश कृपा व इतर सहकारी
गृहनिर्माण संस्थांचे पदाधिकारी यांचेवर कारवाई करण्याबाबत**

(५१) * ३७३७७ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईतील नेरुळ उपनगरांतर्गत सेक्टर २३ मध्ये असलेल्या श्री.गणेश कृपा सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. तसेच अन्य सेक्टरमधील गृहनिर्माण संस्थेचे खजिनदार व सचिव यांनी केलेला आर्थिक गैरव्यवहार व अनियमिततेबाबतच्या लेखी तक्रारी सदर गृहनिर्माण संस्थांच्या अन्य पदाधिकाऱ्यांनी दिनांक ३१ जुलै, २०१७ व दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१७ रोजी सहनिबंधक, सहकारी संस्था, सिडको, बेलापूर तसेच अतिरिक्त मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, सहकार विभाग यांना देऊन व नियमित पाठपुरावा करूनही अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) हे खरे नाही.

(२) संस्थेच्या अध्यक्षांनी केलेल्या तक्रारीस अनुसरून सहनिबंधक, सहकारी संस्था, सिडको, नवी मुंबई यांनी त्यांच्या दिनांक ३०/०८/२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये संस्थेस फेरलेखापरिक्षणाची मागणी करण्याबाबत तसेच संस्थेमध्ये पर्यायी सचिवांची नियुक्ती राज्य निवडणूक प्राधिकरणाच्या परवानगीशिवाय करता येत नसल्याने तसा प्रस्ताव सादर करण्याबाबत कळविले आहे. मात्र सदर प्रस्ताव संस्थेकडून अद्याप प्राप्त झालेला नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथील भूविकास बँकेतील मृत कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियास आर्थिक मदत देण्याबाबत

(५२) * ३७२९६ श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील भूविकास बँक अवसायानात गेल्याने या बँकेचा अवसायक म्हणून नियुक्ती करण्यात आलेले डीडीआर, श्री.सतीश भोसले यांनी बँकेतील ३६ कर्मचाऱ्यांना सेवामुक्तीचे आदेश दिले असून त्यांना मागील ३६ महिन्यांपासून वेतनही देण्यात आले नसल्याचे दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निर्णयामुळे मानसिक धक्का बसून सेवामुक्त कर्मचारी श्री.रविंद्र गुलाबराव धांडे, राहणार खरबी रोड, नागपूर यांचा हृदयविकाराने मृत्यू झाला असल्याने श्री.धांडे यांचे थकीत वेतन त्यांच्या कुटुंबियांना अदा करून कुटुंबातील एका व्यक्तीस शासकीय सेवेत घेण्याची मागणी नागपूर येथील लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषी असलेल्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) नागपूर येथील लोकप्रतिनिधींचे पत्र प्राप्त झाले आहे.

स्वर्गीय रविंद्र गुलाबराव धांडे यांचा दिनांक ३०/०९/२०१७ रोजी हृदयविकाराचा झटका येऊन नैसर्गिक मृत्यू झाला आहे.

भूविकास बँक अवसायनात काढण्यात आली असून या बँकेच्या मालमत्ता विक्रीतून उपलब्ध होणाऱ्या रकमेतून कर्मचाऱ्यांचे थकीत वेतन प्राधान्याने अदा करण्याबाबतची कार्यवाही बँकेच्या अवसायकामार्फत सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर जिल्ह्यात कृषी पंपांचा वीज पुरवठा खंडित केल्याबाबत

(५३) * ३७४८४ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने कृषी पंप वीज माफी धारक शेतकऱ्यांना वीज देयक भरणा करण्यास अनेक सवलती दिलेल्या असताना अहमदनगर जिल्ह्यात महावितरण कंपनीने ४१ हजार ६२५ कृषी पंपांचा वीज पुरवठा खंडित केल्याचे दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१७ अखेरपर्यंत जिल्हानिहाय किती कृषी पंपांची वीज खंडित करण्यात आली आहे तसेच शासनाचे आदेश नसताना वीज पुरवठा खंडित केल्याप्रकरणी महावितरणवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) अहमदनगर जिल्ह्यात वीज बिलाची रक्कम न भरल्याने दिनांक ३१/१०/२०१७ अखेर ६०६२७ कृषी पंपांचा विद्युत पुरवठा महावितरण कंपनीकडून खंडित करण्यात आला होता. तसेच राज्यात दिनांक ३१/१०/२०१७ अखेर पर्यंत एकूण ३,३७,८४४ कृषी पंपांचा विद्युत पुरवठा खंडित करण्यात आला होता. वीज बिलाची थकबाकी वसूल करण्यासाठी तसेच कृषी ग्राहकांना बिलाची रक्कम हप्त्याने भरण्याची सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने दिनांक ०१/११/२०१७ पासून "मुख्यमंत्री कृषी संजीवनी योजना-२०१७" जाहीर केली आहे. या योजनेतर्गत दिनांक ३०/११/२०१७ पर्यंत एकूण ७,२१,९४३ कृषी पंप ग्राहकांनी सहभाग घेतला असून रुपये ३२७.१४ कोटी एवढी रक्कम महावितरणकडे जमा झाली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात शेतीसाठी १२ तास अखंडित वीज पुरवठा करणेबाबत

(५४) * ३५०७० श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हरिसिंग राठोड : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३१४९१ ला दिनांक २७ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शेतकऱ्यांच्या कृषी पंपाना १२ तास अखंडित आणि उच्च दाबाने वीज पुरवठा करण्याची घोषणा मा.मुख्यमंत्री यांनी माहे एप्रिल, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शेतीसाठी वीज पुरवठा करताना होणारे अधिकचे भारनियमन आणि कृषी पंप वीज जोडणीचा वाढलेला अनुशेष यामुळे राज्यातील शेतकरी त्रस्त झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शेतकऱ्यांना अखंडित आणि उच्च दाबाने १२ तास वीज पुरवठा करणे व कृषी पंपाचा अनुशेष कमी करण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) मा.वीज नियामक आयोगाच्या नियमानुसार कृषी पंपाना दिवसा ८ तास व रात्री १० तास ३ फेज वीज पुरवठा चक्राकार पध्दतीने देण्यात येतो.

तसेच राज्यामध्ये मार्च, २०१६ अखेर १७०४९१ कृषी पंप पैसे भरून प्रलंबित होते. सन २०१६-१७ मध्ये विविध योजनांतर्गत १,२५,५२२ कृषी पंपांना वीज जोडण्या देण्यात आल्या असून मार्च, २०१७ अखेर २,०५,५९० कृषी पंप पैसे भरून प्रलंबित होते. सन २०१७-१८ मध्ये ऑक्टोबर, २०१७ अखेर ३९,४७४ कृषी पंपाचे ऊर्जाकरण करण्यात आले आहेत. उर्वरित कृषी पंपाचे ऊर्जाकरण विविध योजनांमधून करण्याची कार्यवाही महावितरण कंपनीकडून सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**येवला व निफाड (जि.नाशिक) तालुक्यातील रस्त्यांच्या दुरुस्तीची कामे
खनिज विकास निधीमधून करण्याबाबत**

(५५) * ३६११० श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.नरेंद्र पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३०९४६ ला दिनांक २७ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय खनिकर्म मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) निफाड (जि.नाशिक) तालुक्यातील महाराष्ट्र खनिज विकास निधीमधून रस्त्याच्या कामांना निधी देण्याकरिता जिल्हाधिकारी, नाशिक यांनी तालुक्यांतर्गत गौण खनिज महसूलाबाबत निफाड तहसिलदार यांच्याकडून दिनांक १ सप्टेंबर, २०१६ रोजी मागविलेली माहिती दिनांक ६ जुलै, २०१७ च्या पत्रान्वये ११ महिन्यांनंतर प्राप्त झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाच्या वरिष्ठ कार्यालयांच्या किंवा कोणत्याही संदर्भावर दोन महिन्यांच्या आत कार्यवाही करण्याचे शासनाचे निर्देश आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून येवला व निफाड तालुक्यातील रस्त्यांच्या दुरुस्तीबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देसाई : (१) प्रस्तुत विषयी जिल्हाधिकारी नाशिक यांच्या अहवालावरून असे दिसून येते की, तहसिलदार निफाड यांचेकडून दिनांक ०१/०९/२०१६ च्या पत्रान्वये खनिजांच्या स्वामित्वधनाबाबत मागविण्यात आलेली माहिती दिनांक ०६/०७/२०१७ च्या पत्रान्वये प्राप्त झाल्याचे नमूद केले आहे.

(२) व (३) होय, तथापि, खाण मंत्रालय, भारत सरकार यांनी खाण व खनिजे (विकसन व विनियमन) सुधारणा अधिनियम, २०१५ मधील कलम ९-बी मधील तरतुदीनुसार राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये खाणबाधित क्षेत्र व व्यक्तींच्या विकासाकरिता जिल्हा प्रतिष्ठान स्थापन करणेत आले आहे. सदरील तरतुदीच्या अनुषंगाने दिनांक ०१/०९/२०१६ च्या शासन अधिसूचनेन्वये जिल्हा खनिज प्रतिष्ठानच्या स्थापना, रचना व कार्यपध्दतीबाबतचे नियम विहित करण्यात आले आहेत. याबाबत उचित कार्यवाही जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान नाशिकमार्फत करण्याची दक्षता ठेवली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई बँकेतील गैरव्यवहाराच्या चौकशीबाबत

(५६) * ३६०४१ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई बँकेच्या कांदिवली (पूर्व) आणि अशोकवन या दोन शाखांमधील ५५ कर्जप्रकरणे नियमबाह्य पध्दतीने मंजूर केल्याचे तसेच इतर शाखांमध्ये खातेदारांच्या नावावर परस्पर कर्ज काढून पदाधिकाऱ्यांच्या नातेवाईकांनी कोट्यवधीचा आर्थिक गैरव्यवहार केल्याचे दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास बँकेच्या दक्षता पथकाने केलेल्या चौकशीत निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर गैरव्यवहाराची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार या प्रकरणातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) अंशतः खरे आहे.

मुंबई जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेतर्गत दक्षता पथकाने बँकेच्या शाखेमधील कर्ज प्रकरणाची चौकशी केल्याचे खरे आहे. या चौकशीमध्ये अपूर्ण कागदपत्रे, बँक कर्ज धोरणाचे उल्लंघन करून कर्ज वितरण इत्यादी अनियमितता आढळून आल्या. तथापि, बँक पदाधिकाऱ्यांच्या नातेवाईकांनी गैरव्यवहार केला असल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(२) बँकेमार्फत चौकशी करण्यात आली आहे व दक्षता पथकाच्या अहवालानुसार बँकेने संबंधित कर्ज प्रकरणातील त्रुटीस्तव संबंधित दोन शाखा व्यवस्थापकांना निलंबित केले असून बँकेमार्फत खातेनिहाय चौकशी करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शेतकऱ्यांच्या कर्जाच्या प्रस्तावास
बँकांनी मान्यता दिल्याबाबत**

(५७) * ३५७२७ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शेतकऱ्यांच्या बुडीत कर्जाचा ७० टक्के भार राष्ट्रीयकृत, व्यापारी व सहकारी बँकांनी उचलण्याच्या राज्य शासनाच्या प्रस्तावास बँकांनी मान्यता दिली असल्याने शासनाच्या रूपये हजार कोटी रक्कमेची बचत होणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रस्तावाच्या अनुषंगाने अंमलबजावणीस सुरुवात झाली आहे काय,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) व (२) अंशतः खरे आहे. सदर प्रकरणी बुडीत (एनपीए) कर्जासाठी एकवेळ समझोता योजना राज्यस्तरीय बँकर्स समितीकडे पाठविण्यात आली असून त्यास सर्व बँकांनी मंजूरी देण्याबाबत राज्यस्तरीय बँकर्स समितीमार्फत कळविण्यात आले आहे. त्यास संबंधित बँकांच्या मंजूरीस अनुसरून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्ह्यात कृषी पंप जोडणीचे प्रस्ताव प्रलंबित असल्याबाबत

(५८) * ३५२०८ डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक विभागात मागील आठ वर्षात महावितरणकडे कृषी पंप वीज जोडणीसाठी अनामत रक्कम भरलेल्या सुमारे २०२९२ शेतकऱ्यांपैकी माहे ऑगस्ट, २०१७ अखेरपर्यंत महावितरणकडून केवळ १३१२ शेतकऱ्यांना कृषी पंपासाठी अधिकृत वीज जोडणी दिल्याचे व नाशिक शहर मंडळ तसेच मालेगांव मंडळातील एकूण १८९८० वीज जोडण्या अद्याप प्रलंबित असल्याचे दिनांक ३ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विहीरीसाठी लाखो रुपयांची गुंतवणूक करून व महावितरणकडे अनामत रक्कम भरूनही कृषी पंपासाठी वीज जोडणी मिळत नसल्याने शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कृषी पंप वीज जोडणीसाठी आवश्यक निधी उपलब्ध न होणे व प्रलंबित वीज जोडण्यांच्या प्रमाणात वाढ होत असल्याने नाशिक शहर व मालेगांव मंडळातील प्रलंबित कृषी पंप वीज जोडण्या देण्याच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) नाशिक जिल्ह्यातील नाशिक शहर व मालेगांव मंडळांतर्गत मार्च, २०१७ अखेर १९०८४ कृषी पंप पैसे भरून प्रलंबित होते. सन २०१७-१८ मध्ये ऑगस्ट, २०१७ अखेर १३८३ कृषी पंपांना वीज जोडण्या देण्यात आल्या. तसेच सदर विभागात ऑक्टोबर, २०१७ अखेर १८३११ कृषी पंप पैसे भरून प्रलंबित आहेत.

(२) व (३) नाशिक जिल्ह्यांतर्गत मार्च, २०१७ पूर्वी पैसे भरून प्रलंबित असलेल्या १७८०४ कृषी पंप वीज जोडणीपैकी पायाभूत आराखडा योजना-२ व जिल्हा वार्षिक योजनेंतर्गत (सन २०१७-१८) एकूण २५६६ कृषी पंपांची कामे प्रस्तावित असून त्यांचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्जत (जि.रायगड) आदिवासी वसतिगृहातील गैरसोयीबाबत

(५९) * ३६२३७ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत (जि.रायगड) येथील आदिवासी वसतिगृहात विद्यार्थ्यांना पुरविण्यात येणारा आहार अत्यंत निकृष्ट दर्जाचा असणे, गळके छत, भिंतीमधून पाझरणारे पाणी, बंद विद्युत उपकरणे, शौचालयांची झालेली पडझड, गढूळ पाणीपुरवठा इत्यादी अनेक गैरसायी असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आदिवासी वसतिगृहात ३५ विद्यार्थी असतांनाही एक गृहपाल, सुरक्षारक्षक आणि सफाई कामगार असे केवळ तीन कर्मचारी कार्यरत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार यास जबाबदार असणारे ठेकेदार व वसतिगृहाच्या व्यवस्थापकांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सवरा : (१) हे खरे आहे.

(२) वसतिगृहाच्या मंजूर आकृतीबंधानुसार गृहपाल, चौकीदार, शिपाई व सफाईगार ही सर्व पदे भरलेली आहेत.

(३) सदर वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांना भोजन पुरविणाऱ्या भोजन ठेकेदारास काळ्या यादीमध्ये समाविष्ट करण्यात आले असून त्याची अनामत रक्कम जप्त करण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहे. सदर वसतिगृह हे दहिवली, कर्जत येथील सर्व सुविधांनीयुक्त अशा भाडेतत्वावरील इमारतीमध्ये स्थलांतरीत करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शेतकऱ्यांचे सावकारी कर्ज माफ करण्याबाबत

(६०) * ३७४१० श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.आनंदराव पाटील : दिनांक ६ एप्रिल, २०१७ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ७ मधील प्रश्न क्रमांक २५५२६ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सुमारे १२ हजार २०८ परवानाधारक सावकारांची संख्या असून त्यांच्याकडून कर्ज घेतलेल्या शेतकऱ्यांची संख्या सुमारे १० लाख आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दुष्काळग्रस्त मराठवाड्यात अवैध सावकारीने अनेक निष्पाप शेतकऱ्यांचे बळी घेतले असून उस्मानाबाद जिल्ह्यात मागील ५ वर्षात सुमारे १७ शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, खाजगी सावकारांकडून कर्ज घेतलेल्या विशेषतः विदर्भ व मराठवाड्यातील शेतकऱ्यांचे कर्ज माफ करण्याचा निर्णय सन २०१४ च्या अधिवेशनात घेऊन यासाठी रुपये १७१ कोटीच्या पॅकेजची घोषणा देखील करण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर शेतकऱ्यांची सावकारी कर्जातून मुक्तता करण्याबाबत कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय, हे खरे आहे.

राज्यात सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षाअखेर परवानाधारक सावकारांची संख्या १२२०८ असून त्यांनी १०,८६,२५६ व्यक्तींना कर्जवाटप केले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) होय.

विदर्भ व मराठवाड्यातील शेतकऱ्यांनी परवानाधारक सावकारांकडून घेतलेल्या कर्जास माफी देण्यासाठी दिनांक १०/०४/२०१५ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला. सदर शासन निर्णयातील अटी व शर्तीची पूर्तता करणाऱ्या शेतकऱ्यांना सावकारी कर्जमाफी योजनेचा लाभ देण्यात आलेला असून त्यांना सावकारी पाशातून मुक्त करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोयनावेळे (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथील विजेचे
खांब व वीज वाहिनी बदलण्याबाबत**

(६१) * ३६८९८ श्री.बाळाराम पाटील, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोयनावेळ (ता.पनवेल, जि.रायगड) या पनवेल महानगरपालिका हद्दीतील उच्च दाब व लघुदाबाच्या विद्युतवाहिन्या भूमिगत करण्याच्यादृष्टीने त्यांची तांत्रिक व्यवहार्यता तपासण्याचे काम महावितरण कंपनीने पूर्ण केले आहे काय,

(२) तसेच जुने व गंजलेले २३ एल.टी. पोल बसविणे तसेच १.२ किमी जुनी लघुदाब वीज वाहिनी बदलण्याच्या कामासाठी पंडीत दीनदयाळ उपाध्याय ग्राम ज्योती योजना अभियानांतर्गत भाग (२) मध्ये प्रस्तावित केलेल्या कामाच्या निविदा प्रक्रियेबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) असल्यास, उक्त काम किती दिवसात पूर्ण होणे अपेक्षित आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) दीनदयाळ उपाध्याय ग्रामज्योती योजनेंतर्गत प्रस्तावित केलेल्या सदर कामाचा कार्यादेश महावितरण कंपनी मार्फत दिनांक २/११/२०१७ रोजी देण्यात आला असून कोयनावेळे गावातील अत्यंत धोकादायक असलेले सहा एल.टी. पोल बदलण्यात आले आहेत. उर्वरित काम जून, २०१८ पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे.

ठाणे जिल्ह्यातील सहकारी गृहनिर्माण संस्थांवर कारवाई करण्याबाबत

(६२) * ३७३७८ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३३९६२ ला दिनांक १० ऑगस्ट, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यामध्ये शासनाने भूखंड वितरित केलेल्या गृहनिर्माण संस्थामध्ये सक्षम अधिकाऱ्यांनी सभासदत्वास मान्यता न दिल्यामुळे सहकार कायद्यान्वये आवश्यक असलेली सभासद संख्यांची पूर्तता होत नसल्याचे सन २०१४ मध्ये सहकार विभागाच्या निदर्शनास आणण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी सहकार विभागामार्फत चौकशी करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय.

(२) मातोश्री रमाबाई आंबेडकर को.ऑप.हौ.सोसा.लि.कळवा, जि.ठाणे या गृहनिर्माण संस्थेच्या ३२ सभासदांच्या सभासदत्वास मान्यता मिळण्याचा प्रस्ताव मा.जिल्हाधिकारी, ठाणे यांना दिनांक १४/०५/२०१४ रोजी सादर करण्यात आलेला आहे. त्यावर सहकार विभागाकडून कोणतीही कार्यवाही करणे अपेक्षित नाही. तथापि, संस्थेच्या व्यवस्थापन समितीतील १० पैकी ६ सदस्यांनी राजीनामा दिल्यामुळे संस्थेवर महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम ७७(अ) अन्वये प्राधिकृत अधिकारी नियुक्त करण्यात आले असून, त्यांनी दप्तराचा ताबा घेतलेला आहे.

अंबरनाथ तालुक्यातील उत्कर्ष गृहनिर्माण संस्था लि. अंबरनाथ या सहकारी संस्थेतील बहुतेक सभासद शासन मान्य नसल्यामुळे संस्थेवर महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० च्या कलम ७८(१) अन्वये कारवाई करण्यात येऊन, प्राधिकृत अधिकारी नियुक्त करण्यात आले होते. तथापि, सदर संस्थेच्या व्यवस्थापन समितीने मा.विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था, कोकण विभाग, नवी मुंबई यांच्याकडे दाखल केलेल्या अपिलावर सुनावणी होऊन प्राधिकृत अधिकारी यांच्या नियुक्तीस त्यांनी स्थगिती दिली आहे.

ठाणे जिल्ह्यातील ५८ शासकीय भूखंडधारकांच्या नोंदणीकृत गृहनिर्माण सहकारी संस्थांच्या बहुतेक सभासदांना जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी मान्यता दिलेली नसल्याने त्या संस्थांवर योग्य ती कारवाई करण्याच्या सूचना संबंधित उपनिबंधक/सहायक निबंधक यांना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सेकंडरी स्कूल एम्प्लॉइज को. ऑपरेटिव्ह क्रेडीट सोसायटी, मुंबई या संस्थेच्या चौकशी अहवालाबाबत

(६३) * ३७२९७ श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील शिक्षकांच्या सेकंडरी स्कूल एम्प्लॉइज को. ऑपरेटिव्ह क्रेडीट सोसायटी या पत संस्थेची मागील ८ महिन्यांपासून कलम ८८ नुसार चौकशी सुरु आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर चौकशी पूर्ण झाली आहे काय, चौकशी अहवालाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे तसेच यात दोषी असलेल्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देशमुख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) नाही.

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, कलम ८८ ची चौकशी सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.